

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Toimintakertomus **2016**

Sisällysluettelo

Pelastuskomentajan katsaus	3
Helsingin kaupungin pelastuslaitos – turvallisuutta ennalta ja apua juuri silloin kun tarvitaan	4
Avaintietoja vuodelta 2016	7
Tavoitteiden saavuttaminen	8
Tutkimustoiminta	8
Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus	9
Pelastustoiminta	11
Ensihoito	12
Varautuminen	14
Osaamisenhallinta	15
Viestintä	20
Tekniset toiminnot	21
Ympäristönsuojelu	22
Räddningskommendörens översikt	24
Nyckeltal för 2016	24
Rescue Commander's review	26
Key information from 2016	26
TILASTOT	29

Toimitus/Redaktion: **Ann-Mari Ruhanen**
Käännökset / Översättningar: **Grano Oy / Multidoc**
Graafinen suunnittelu ja taitto /
Grafisk planering och layout: **Guassi Oy**
Valokuvat / Fotografier: **Ossi Pietiläinen, Harto Hällman**
ja / och **Helsingin pelastuslaitos / Helsingfors räddningsverket**
Kirjapaino / Tryckeri: **Edita Prima Oy**

Pelastuskomentajan katsaus

Vuotta 2016 voidaan hyvällä syyllä kutsua muutoksen vuodeksi, sillä sitä on leimannut historiallisen suurten muutosten valmistelu. Helsingin kaupungissa on valmisteltu johtamisjärjestelmä uudistusta, ja samanaikaisesti valtakunnallisella tasolla on tehty maakunta- ja sote-uudistusta. Kaupungin uudistus on edennyt jo pitkälle, ja uuteen pormestaramalliin sekä toimialoista muodostuvaan kaupunkikonserniin siirrytään kesäkuussa 2017. Pelastuslaitos on mukana kaupungin uudistumisessa ja siirtyy osaksi kaupunkiympäristötoimialaa säilyttäen kuitenkin nykyisen rakenteensa ja pelastuslautakunnan. Maakunta- ja sote-uudistus eteni poliittisella tasolla ja sisäministeriön johtamassa pelastustoimen kehittämishankkeessa. Uudenmaan pelastuslaitosten kesken valmisteltiin pelastustoimen uudelleen organisoitumista.

Suurten muutosten keskellä on tärkeää huolehtia siitä, että pelastuslaitoksen palvelut toimivat häiriöttömästi ja tehokkaasti. Pelastuslaitos ja sen henkilöstö suoriutuivatkin kuluneesta vuodesta erinomaisesti saavuttaen kaikki keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Saavutettujen tulosten arvoa nostavat erityisesti kasvavat tehtävämäärät, tiukkeneva talous sekä muutosten tuoma epävarmuus. Henkilöstömme ohella saamme kiittää hyvältä tuloksesta myös keskeisiä viranomaiskumppaneitamme kuin myös kolmannen sektorin toimijoita.

Kertomusvuoden suurimmat haasteet henkilöstöllemme asetti jälleen ensihoidotehtävien kasvu, joka on jatkunut lähes yhtenäisesti jo vuodesta 2005 alkaen. Kasvusta huolimatta ensihoidon palvelutaso sekä asiakas- ja sidosryhmätyytyväisyys on pystytty pitämään hyvällä tasolla. Tämän on mahdollistanut henkilöstömme korkea ammatillinen osaaminen ja joustavuus, josta erityiskiitokseni ensihoidossa työskentelevälle henkilöstöllemme sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin HYKS Akuutille, jonka kanssa olemme pyrkineet saamaan tilannetta hallintaan. Vuoden 2016 lopulla saimme myös hieman lisäresursseja, jotka tulivat todella tarpeeseen.

Jos arvioimme keskeisimpiä tekijöitä viime vuoden hyvien tulosten ja vaativien haasteiden menestyksellisen hallinnan taustalla, nousee esille yksi yhteinen nimittäjä – osaaminen. Jo perustehtävämme asettaa meille korkeat osaamisvaatimukset, joita on jatkuvasti kehitettävä yhteiskunnan riskikehitystä ennakoiden. Asiakkaidemme turvallisuuden kehittäminen tapahtuu mitä suurimmassa määrin opettamisen keinoin. Kun katsomme turvallisuuden tulevaisuuden kehitystä, ovat juuri kykymme oppia ja luoda osaamista ne tekijät, jotka kantavat, ja siksi niihin tulee panostaa juuri nyt. Tässä työssä Pelastuskoulumme on menestyksen kulmakivi, jonka avulla tulevaisuuden asettamiin vaatimuksiin voidaan vastata varmasti.

Hyvästä yhteistyöstä kiittäen

Simo Weckstén
Pelastuskomentaja

Helsingin kaupungin pelastuslaitos – turvallisuutta ennalta ja apua juuri silloin kun tarvitaan

Helsingin kaupungin pelastuslaitos on yksi maamme 22 aluepelastuslaitoksesta ja vastaa pääkaupungin turvallisuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Palveluntuotannosta vastaa 680 asiantuntijan moniammatillinen henkilöstö. Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa ja valvoo pelastuslautakunta.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on onnettomuuksien ehkäisy, hätätilanteiden vaikutusten minimointi sekä varautuminen erilaisiin häiriötilanteisiin, suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin. Pelastuslaitos tutkii ja kehittää toimintaansa asiakas- ja tulevaisuuslähtöisesti.

Pelastuslaitoksen toiminnan perusteet:

Perustehtävä

Pelastuslaitoksen perustehtävä on parantaa turvallisuutta sekä vähentää onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia. Pelastuslaitos osallistaa ihmisiä, yrityksiä ja yhteisöjä omatoimisessa varautumisessa sekä suorittaa kiireelliset pelastus- ja ensihoitotehtävät. Pelastuslaitos on organisaatio, joka jatkaa toimintaansa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä vastaa väestönsuojelusta Helsingissä.

Arvot

Toimintaamme ohjaavat pelastustoimen yhdessä määritellyt kansalliset arvot: inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti. Lisäksi toimintaamme ohjaavat Helsingin kaupunkikonsernin yhteiset arvot sekä ensihoidon arvot. Kolmesta eri näkökulmasta määritellyt arvot ovat keskenään ristiriidattomia, yhteensopivia ja toisiaan täydentäviä.

Visio

Visiomme on olla Suomen tuottavin pelastuslaitos. Parannamme turvallisuutta ehkäisemällä onnettomuuksia ja toimimalla tehokkaasti onnettomuustilanteiden aikana. Olemme pääkaupungin paras vaihtoehto ensihoitopalveluiden tuottamisessa. Varaudumme toimimaan vakavissa Helsingin ja yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa. Toimimme vastuullisella tavalla.

Strategia

Pelastuslaitoksen strategiaohjelma noudattaa Helsingin kaupungin strategiaohjelmaa ja sisäministeriön laatiman vuoteen 2025 ulottuvan pelastustoimen strategian linjauksia.

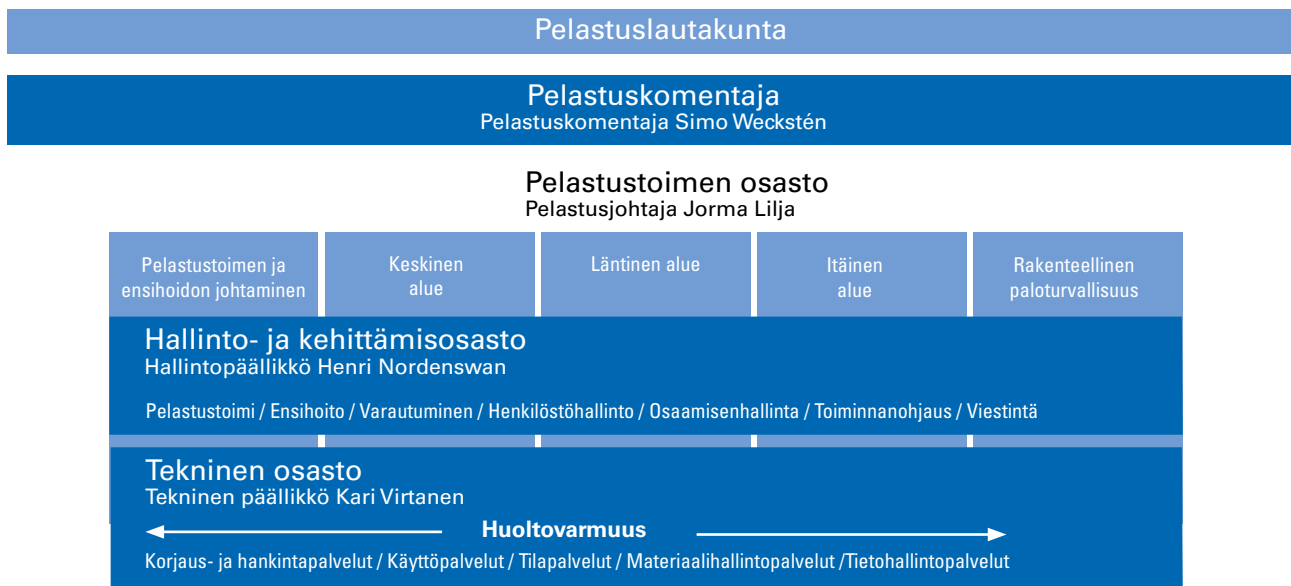
Organisaatio

Pelastuslaitoksen organisaatio on matriisimuotoinen, ja sen johtajana toimi vuonna 2016 pelastuskomentaja Simo Weckstén. Organisaatiossa on kolme osastoa: pelastustoimen osasto, hallinto- ja kehittämisosasto sekä tekninen osasto.

Pelastustoimen osasto jakautuu edelleen kolmeen alueeseen, jotka tuottavat onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan, ensihoidon ja varautumisen palvelut. Pelastustoimen osastoa johti vuonna 2016 pelastusjohtaja Jorma Lilja.

Hallinto- ja kehittämisosasto vastaa pelastustoimen sekä ensihoidon kehittämisestä ja ohjauksesta, tutkimustoiminnasta, osaamisenhallinnasta, viestinnästä, hallintopalveluista sekä johdon esikunta- ja kansliapalveluista. Hallinto- ja kehittämisosaston päällikkönä toimi vuonna 2016 hallintopäällikkö Henri Nordenswan.

Tekninen osasto vastaa teknisestä suunnittelusta, kalusto- ja materiaalihallinnasta, tietotekniikasta ja kiinteistötoimesta. Osastoa johti vuonna 2016 tekninen päällikkö Kari Virtanen.

Pelastuslautakunta 2016

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue
Puheenjohtaja Raatikainen Mika	Salo Tuula	PS
Varapuheenjohtaja Olin Venla	Värtö Mikko	Vihr.
Kelo Jarmo	Utti-Lankinen Katja	Kok.
Aivio Sanna	Kokko Kristiina	Kok.
Eklund Merja	Luomanen Raine	Kok.
Haahtela Meri	Kerman Sami	Vihr.
Jauhiainen Olavi	Ylänkö Arja-Katriina	SDP
Jensen Jörgen	Sirola-Korhonen Kristiina	Vas.
Huru Nina	Susimeri Pekka	PS
Kaupunginhallituksen edustaja: Arja Karhuvaara (Kok.) 29.3.2016 asti. Hakola Juha (Kok.) 29.3.2016 alkaen, varaedustaja Koskinen Kauko (Kok.).		

Tunnuslukuja 2016

Hälytystehtävät

Pelastustoimen tehtäviä	8 813 kpl
Ensihoitotehtäviä	60 695 kpl
Yhteensä	69 508 kpl

Onnettomuuksien ehkäisy

Valvontatoimenpiteitä	7 325 kpl
Turvallisuuskoulutusta	27 463 henkilölle

Henkilöstö keskimäärin

Pelastustoimen osasto	496 hlö
Tekninen osasto	102 hlö
Hallinto ja kehittämisosasto	78 hlö
Yhteensä	676 hlö

Kiinteistöt

177 750 m ²
722 856 m ³

Talous

Käyttömenot 52 milj. €
Investoinnit 16,08 milj. €
82 € / asukas, bruttomenot
60,1 € / asukas, nettomenot

**Hälytys keskimäärin
joka 7,5. minuutti.**

Avaintietoja vuodelta 2016

Henkilöstö

Pelastuslaitoksen vakinaisen henkilöstön määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2016. Henkilöstömäärä oli keskimäärin 676 henkilöä ja nettopalkansaajien määrä 645.

Pelastustoimen osastolle palkattiin 12 määräaikaista ensihoitajaa kahden vuoden sopimuksella paikkaamaan ensihoidon henkilöstövajetta. Pelastuslaitoksen Pelastuskoulusta valmistui syksyllä 15 palomies-ensihoitajaa.

Pelastuslaitos osallistui vuonna 2016 kaupungin muiden virastojen kanssa Kunta10-tutkimukseen, jonka tarkoituksena on selvittää kunta-alan henkilöstön työtä sekä työssä tapahtuvia muutoksia ja työelämän vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin. Tutkimuksen kohteena oli Helsingin lisäksi kymmenen muuta kuntaa.

Pelastuslaitoksen Kunta10-tulokset paranivat vuonna 2016 lähes kaikissa kyselyn osa-alueissa edelliseen Kunta10-tutkimukseen (2014) verrattuna. Työyhteisötaitojen kohdalla kehitystä tapahtui parempaan suuntaan ja työpaikan ilmapiiri parani verrattuna edelliseen Kunta10-tutkimukseen. Myös henkilökunnan kokemana syrjintä ja työpaikkakiusaaminen vähentyivät selvästi, mutta alueella on vielä parantamisen varaa. Esimiehiltä saatu tuki lisääntyi ja kehityskeskustelut käytiin lähes sataprosenttisesti. Työhyvinvointia parannettiin myös järjestämällä henkilökunnalle syksyllä kahdet henkilöstöjuhlat. Helmi-kuussa 2017 määritellään laitos- ja yksikkökohtaiset työhyvinvoinnin kehittämiskohteet yhdessä henkilöstön kanssa.

Vuonna 2016 sattuneista 68 työtapaturmasta poissaoloihin johti 30. Poissaolopäiviä kertyi yhteensä 557 päivää, mikä on 35 % vähemmän kuin vuonna 2015. Työtaturmista poissaoloihin johtaneita liikuntatapaturmia oli 8 kappaletta. Liikuntatapaturmista kertyi 102 poissaolopäivää, mikä on 70 % vähemmän kuin vuonna 2015.

Syksyllä 2016 nimettiin Altistus-työryhmä, jonka tehtävänä on kartoittaa ja kehittää toimintamalleja tulipalo- tehtäviin liittyvien kemiallisten altisteiden vähentämiseksi. Henkilöstölle järjestettiin ensimmäiset kaksi Altistukseen liittyvää koulutustilaisuutta joulukuussa. Työterveys Helsinki teki kohdennetun työpaikkaselvityksen palotehtäviin (rakennuspalot), jossa altistuminen otettiin erityisesti huomioon. Pelastustoimen osaston henkilöstön terveystarkastuksiin tehtiin tarkennuksia altistuminen huomioiden.

Lisätietoa pelastuslaitoksen henkilöstöstä on sivulla 29.

Talous

Pelastuslaitoksen vuosi 2016 oli taloudellisesti tiukka. Tilikauden toimintakate 38,73 miljoonaa euroa ylitti tavoitteen 4,6 prosentilla ja oli noin 1,89 miljoonaa euroa tilikauden talousarviota parempi. Tiukan taloudenpidon seurauksena laitoksen käyttömenobudjetti 52,36 miljoonaa kyettiin pitämään ja toteuma oli 99,8 %.

Tilikauden toimintatuotot ylittivät talousarvion 10 %. Palotarkastuksista ja muista valvontasuoritteista sekä erheellisistä paloilmoituksista perittiin maksuja noin 615 000 euroa. Ensihoitopalveluun liittyvien omavastuumaksujen aiempaa suurempien tuottojen johdosta HUSilta veloitetut sopimuskorvaukset pieneivät ja olivat noin 7,4 miljoonaa euroa.

Pelastustoimen nettokäyttömenot asukasta kohden olivat 58,5 euroa ja bruttomenot 65,6 euroa. Ensihoitopalvelun kustannukset, mukaan lukien ensivaste ja poistot, olivat 17,8 euroa asukasta kohden.

Pelastuslaitos pysyi investointibudjetissa. Santahaminan öljyntorjuntavarikon laiturin ja kolme D-luokan öljyntorjunnan työvenettä valmistuivat. Muun irtaimen osalta hankittiin paineilmalaitteiden pesukoneita ja kivi- ja vaaskaappeja sekä lämpökameroita ja tehtiin muita tarpeellisia korvaushankintoja. Haagan pelastusaseman peruskorjaus valmistui, ja asema saatiin normaaliin operatiiviseen käyttöön vuoden lopussa. Niemenmäen väestönsuojan peruskorjaus jatkui kanavointityöllä ja viemäri- ja lattiakorjauksella.

Lisätietoa pelastuslaitoksen taloudesta on sivuilla 29–31.

Tavoitteiden saavuttaminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Turvallisuuspisteiden tavoite 8 200 ylitettiin reilusti tuloksella 8 802. Samoin väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutustavoite toteutui selvästi. Turvallisuuspisteillä seurataan valvontatoiminnan ja turvallisuusviestinnän toteutumista. Yksi turvallisuuspiste saadaan kohteen turvallisuustason parantamiseksi tehdystä toimenpiteestä, johon käytetään neljän tunnin työpanos.

Pelastustoiminnan osalta pelastuslaitoksen tavoitteeksi asetettiin, että 60 %:ssa kiireellisistä tehtävistä kohde saavutetaan kuudessa minuutissa 1 + 3 -vahvuisella pelastusyksiköllä. Edellä mainittu kuuden minuutin tavoiteaika koskee tiiviisti rakennettuja ja asuttuja niin kutsuttuja riskiluokan I alueita. Tulos oli 54 %, mikä on 6 % alle tavoitteen. Valtakunnallisen ohjeistuksen mukainen vähimmäistaso (50 %) kuitenkin saavutettiin.

Myös ensihoidossa jäätin 8 minuutin tavoittamisviipeen 70 % tasosta tuloksella 67 %. Ensihoitopalvelun tehtävämäärä oli rajussa kasvussa ja ylitti vuoden 2015 tason 11 %.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Valvontakohteissa riskiluvuissa tapahtui edelleen positiivista kehitystä. 85,5 % kaikista auditoiduista kohteista saavutti vähimmäistason (83,3 % vuonna 2015). Ensihoitoyksiköiden tehtäväsidoonaisuuden tavoite ei toteutunut. Kuljettavien yksiköiden tehtäväsidoonaisuus kasvoi yli neljällä prosenttiyksiköllä 50,8 prosenttiin. Johto- ja lääkäriyksikkö mukaan lukien sidonaisuus nousi 46,7 prosenttiin.

Varhaisen tuen menettelyt ja toimintakykytestit toteutuivat 100-prosenttisesti. Täydennyskoulutuksessa toteutuma suhteessa suunnitelmaan ylitti 80 % tavoitetason 7 prosenttiyksiköllä. Koulutettavapäivien määrässä ylitettiin vuoden 2015 taso 223 päivällä. Asuintalojen omavalmionnan tulos ylitti 1 000 kiinteistön tavoitteen yli 40 prosentilla.

Uusi henkilösuunnittelujärjestelmä HESU otettiin operatiiviseen käyttöön.

Tutkimustoiminta

Pelastuslaitoksen päätöksenteko, toiminnan suunnittelu ja kehittäminen perustuvat tutkittuun tietoon.

Pelastuslaitoksen tutkimustoiminnan tehtävänä on tukea tiedolla johtamista tuottamalla ja koostamalla analyttistä tietoa pelastuslaitoksen päätöksenteon, toiminnan suunnittelun ja kehittämisen tarpeisiin. Perustana ovat niin pelastustoimen valtakunnalliset tutkimuslinjaukset kuin laitoksen omat tietotarpeet. Pelastuslaitoksen tutkimustoiminta käsittää muun muassa oman toiminnan laadun ja vaikuttavuuden monipuolista ja systemaattista arviointia, riskianalyysin laatimista ja osallistumista koko pelastustoimea hyödyttäviin tutkimushankkeisiin.

Vuonna 2016 Helsingin pelastustoimen alueen riskianalyysi tuotiin kokonaisuudessaan ajan tasalle ja sitä kehitettiin menetelmällisesti ja sisällöllisesti. Riskianalyysi toimii pohjana pelastuslaitoksen uudelle, vuoden 2018 loppuun ulottuvalle palvelutasopäätökselle, joka niin ikään laadittiin vuonna 2016. Riskianalyysin menetelmäkehityksen myötä muun muassa pelastustoimen tehtävien esiintymistä tarkasteltiin uudesta näkökulmasta. Spatio-

temporaalisella lähestymistavalla tutkittiin, vaihteleeko tehtävien alueellinen esiintyminen ajan suhteen. Tarkastelujen pohjalta julkaistiin pelastuslaitoksen julkaisusarjassa myös raportti.

Toinen pelastuslaitoksen vuonna 2016 julkaisema tutkimusraportti koski valvontatoiminnan vaikuttavuuden arviointia. Raportissa etsittiin uusia keinoja tarkastella onnettomuuksien ehkäisytyön tuloksia hyödyntämällä erityisesti pelastuslaitoksen omia tietoaineistoja. Tulosten perusteella muodostettiin ehdotuksia toimenpiteistä, joilla valvonnin vaikuttavuutta ja sen arviointia voidaan jatkossa kehittää.

Lisäksi Helsingin pelastuslaitos osallistui vuonna 2016 valmistuneeseen, Palosuojelurahaston rahoittamaan ja Tampereen yliopiston vetämään tutkimushankkeeseen Kustannus-vaikuttavuusanalyysin mahdollisuudet pelastuspalvelujen optimoinnissa.

Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus

Pelastuslaitos suorittaa valvontaa ja tuottaa erilaisia asiantuntijapalveluita sekä turvallisuusviestintää ja -koulutusta yritysten ja organisaatioiden omatoimisen varautumisen tueksi. Tehtäväkenttä muodostuu muun muassa palotarkastuksista, asuinkiinteistöjen omavalvonnasta, kemikaalivalvonnasta, nuohoustoiminnan valvonnasta sekä rakenteellisen paloturvallisuuden neuvonnasta ja ohjauksesta. Turvallisuuskoulutusta annetaan kurssimuotoisesti ja turvallisuusviestintää tehdään niin tapahtumissa kuin sosiaalisessa mediassa. Suunnittelutyön tueksi pelastuslaitos tekee riskianalyysityötä ja palontutkintaa.

Pelastuslaitoksen valvontatyöllä sekä turvallisuusviestinnällä ja -koulutuksella tuetaan toimijoiden omatoimista varautumista ja pyritään vaikuttamaan toimijan turvallisuuskulttuuriin. Valvontatyötä suoritettiin vuonna 2016 valvontasuunnitelman mukaisesti ja turvallisuusviestintää ja -koulutusta annettiin erillisen viestintäsuunnitelman mukaan.

Vuonna 2016 suoritettiin yhteensä 1 154 määräaikaista palotarkastusta ja eri palotarkastuslajit huomioiden yhteensä 3 017 palotarkastusta. Valvontatoimenpiteitä suoritettiin yhteensä 7 325 kappaletta. Valvonnallisia ja viestinnällisiä toimenpiteitä tehtiin yhteensä 9 096 kappaletta.

Asuinrakennusten omavalvonta

Omavalvonta tarkoittaa asuinkiinteistön vastuuhenkilöiden itse kiinteistöön suorittamaa valvontaa. Valvonnan perusteella tehdyt havainnot raportoidaan pelastuslaitokselle lomakemuodossa, minkä jälkeen pelastusviranomaisen laatii valvonnasta pöytäkirjan. Omavalvonnan tavoitteena on varmistaa lakisääteisten velvoitteiden toteutuminen asuinkiinteistössä sekä auttaa kiinteistön vastuuhenkilöitä ylläpitämään ja kehittämään asuintalon turvallisuutta tehokkaasti. Pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa omavalvonnan toteuttamiseen muun muassa puhelimitse, minkä lisäksi kiinteistö voi pyytää tukea omavalvontaan ennalta määräytyiltä Helsingin alueen sopimuspalokunnilta. Pelastuslaitos järjestää yhteistyössä Helsingin Pelastusliitto ry:n kanssa alueen asuintalojen edustajille ja omistajille omavalvontaan liittyvää neuvontaa erillisten tilaisuuksien muodossa.

Vuonna 2016 omavalvontaa kohdennettiin yhteensä yhteentoista eri kaupunginosaan. Omavalvontakierroksen I/2016:n kohteena olivat Arabianranta, Kontula, Kotkavuori, Toukola, Vanhakaupunki sekä Vattuniemi. Kierroksella valvottiin 642 kerros- ja rivitaloa, mikä tarkoittaa yhteensä 412 taloyhtiötä. Maksullisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 32 taloyhtiöön, jotka eivät palauttaneet lomaketta

määräaikaan mennessä. Varmentavia pistotarkastuksia tehtiin 43 taloyhtiöön. Tarkastettavien kohteiden joukossa oli myös kierroksen II/2015 kohteita. Sähköistä työkalua hyödyntäen vastauksensa antoi 92 prosenttia taloyhtiöistä.

Kierroksen II/2016:n kohteena olivat Kannelmäki, Mellunmäki ja Taka-Töölö. Kierroksella valvottiin 788 kerros- ja rivitaloa, yhteensä 450 taloyhtiötä. Taloyhtiöistä 43 ei palauttanut lomaketta määräaikaan mennessä. Näihin taloyhtiöihin suoritetaan maksullinen tarkastus, minkä lisäksi varmentavia pistotarkastuksia tehdään noin 20 taloyhtiöön. Tarkastuksista seitsemän tehtiin vuonna 2016 ja loput tehdään vuoden 2017 puolella. Sähköistä työkalua hyödyntäen vastauksensa antoi 90,44 prosenttia taloyhtiöistä.

Kesällä 2016 pilotoitiin myös pientalojen omavalvontaa. Pilotin alueena olivat Talosaaren sekä Puroniityn pientalot. Kierroksella valvottiin yhteensä 88 pientaloa. Maksullisia tarkastuksia tehtiin kahteen pientaloon, jotka eivät palauttaneet lomaketta määräaikaan mennessä. Varmentavia pistotarkastuksia tehtiin kahdeksaan pientaloon. Sähköistä työkalua hyödyntäen vastauksensa antoi 97,7 prosenttia pientaloista.

Vuonna 2016 valvottiin yhteensä 1 430 kerros- ja rivitaloa, 862 taloyhtiötä ja 90 pientaloa. 75 taloyhtiötä ei palauttanut lomaketta vuoden aikana. Näihin yhtiöihin suoritettiin tai tullaan suorittamaan maksulliset valvontakäynnit. Koko vuoden vastausprosentti sähköistä työkalua käyttäen oli 91,4 prosenttia. Varmentavia pistotarkastuksia suoritettiin 51 taloyhtiöön. Asukasiloja järjestettiin koko vuonna 2016 yhteensä 12 kappaletta. Asukasiloissa kävi yhteensä noin 250 henkilöä.

Turvallisuusviestintä – kumppanuuksia ja avoimia koulutuksia

Pelastuslaitoksen antama turvallisuusviestintä ja -koulutus keskittyi onnettomuuksien ehkäisyyn, toimintaan hätätilanteissa ja alkusammutustaitoihin. Vuonna 2016

käynnistettiin koulutuskumppanuudet Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston sekä liikuntaviraston kanssa ja jatkettiin aiempia koulutuskumppanuuksia. Lisäksi koulutettiin erityisesti sellaisten organisaatioiden henkilöstöä, jonka vastuulla on lapsia, vanhuksia tai toimintakyvyltään rajoittuneita henkilöitä.

Vuonna 2016 pilotoitiin myös koko kaupungin henkilöstölle avointen turvallisuuskoulutusten järjestämistä ja kehitettiin niihin liittyviä koulutussisältöjä ja -materiaaleja. Alkusammutuskoulutusten työturvallisuutta parannettiin uusilla välineillä. Uusi alkusammutusauto tehosti isojen ryhmien kouluttamismahdollisuutta. Turvallisuusviestintää ja -koulutusta annettiin yhteensä 27 463 henkilölle.

Vaarallisten aineiden ja kemikaalien valvonta

Pelastuslaitoksen vaarallisten kemikaalien valvontatyötä suoritettiin vuonna 2016 suunnitellun mukaisesti. Pelastuslaitoksella on kemikaalitiimi, johon on nimetty kolme henkilöä. Kemikaalitiimiä työllistivät Helen Oy:n ulkoiset pelastussuunnitelmat sekä mittavat rakennus- ja muutosprojektit, jotka työllistivät lisäksi palomestarin sekä rakenteellisen paloturvallisuuden neuvontaryhmän palotarkastajan. Pelastuslaitoksen palotarkastajat osallistuivat kaikkiin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin Helsingissä tekemiin vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyviin tarkastuksiin ja vastasivat useisiin kemikaalilausuntopyyntöihin. Palotarkastajilta pyydettiin lausuntoja esimerkiksi Tukesilta haettavista luvista sekä uudistuvasta kemikaaleja koskevasta lainsäädännöstä.

Erityisenä toimenpiteenä kemikaalivalvontaa kohdistettiin kaupan alan myymälöihin, joilla on velvollisuus ilmoittaa kemikaalien säilytyksestä ja varastoinnista. Valvonta keskittyi Tukesin laatiman oppaan mukaisten järjestelyjen toteutumisen tarkastamiseen. Pelastuslaitos vastaanotti vuonna 2016 yhteensä 36 ilmoitusta vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista. Luvussa on mukana myös työmaiden ja yleisötapahtumien tilapäistä toimintaa koskevat ilmoitukset. Yleisötapahtumissa harjoitetun tilapäisen vaarallisten kemikaalien vähäisen käsittelyn ja varastoinnin luvat on käsitelty ja valvottu tapahtuman muun valvonnan yhteydessä.

Osana vaarallisten kemikaalien valvontaa tehtiin loppuvuonna 60 päätöstä liittyen pyroteknisten välineiden varastointiin kaupan yhteydessä. Kaikki myyntipisteet valvottiin 28.–29.12.2016. Päätösten käsittelyyn käytettiin yhden henkilön työpanos noin kuukauden ajalta ja myyntipisteiden valvontaan kuuden henkilön työpanos kahdelta päivältä.

Palontutkinta

Palontutkinta on sisäministeriön ohjaamaa, palokuolemien ja muiden paloista johtuvien henkilövahinkojen, omai-

suusvahinkojen sekä tulipalojen vähentämiseen tähtäävää viranomaisten välistä yhteistoimintaa. Palontutkintaa ohjaa valtakunnallinen pelastuslaitosten Palontutkinta 2020 -työryhmä. Vuonna 2016 alimman tason tutkinta suoritettiin kaikista tulipaloista. Alimman tason tutkinnan suorittaa pelastustoiminnan johtaja, joka arvioi palon syttymissyytä sekä siitä aiheutuneita vahinkoja. Erillinen tutkinta suoritettiin tulipaloista, joissa oli vakavia henkilövahinkoja sekä niistä tulipaloista, joista saatavilla tutkintatiedoilla voidaan arvioida olevan merkitystä palovahinkojen vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn. Helsingillä ei ollut resursseja osallistua Palontutkinta 2020 -työryhmän teematutkintaan vuonna 2016. Teematutkinta kattoi kaikki asunnoissa tapahtuneet rakennuspalot ja rakennuspalovaarat.

Kuusi palokuolemaa

Vuonna 2016 Helsingissä kuoli tulipaloissa yhteensä kuusi ihmistä, joista kolme oli miehiä ja kolme naisia. Kaikki palokuolemat tapahtuivat asuinhuoneistoissa. Tuhoisimmassa henkilövahinkoja aiheuttaneessa tulipalossa kuoli nainen ja hänen kolme pientä lastaan. Onnettomuustutkintakeskus on aloittanut tutkinnan kyseisestä onnettomuudesta.

Vuonna 2016 tulipaloissa loukkaantui vakavasti kolme henkilöä. Kaikki uhrit olivat miehiä. Vakavin loukkaantuminen tapahtui kaupunkikaasun vuodosta asunnossa ja siitä seuranneesta räjähdyksestä, jossa loukkaantui vakavasti yksi mies.

Nuohous

Nuohoustoiminnasta Helsingissä vastasi vuonna 2016 kolme yksityistä piirinuohoojaliikettä, jotka ovat solmineet Helsingin kaupungin kanssa määräaikaisen nuohoussopimuksen. Yritykset olivat läntisellä alueella IAQ Finland Oy, keskisellä alueella Nuohous ja ilmastointipuhdistus Rantanen Oy ja itäisellä alueella Consti Talotekniikka Oy. Vuonna 2016 nuohottujen kiinteistöjen kokonaismäärä oli 13 399 kappaletta.

Piirinuohoojat suorittavat pelastuslainsäädännön edellyttämät tulisijojen ja savuhormien nuohous- ja puhdistustyöt Helsingin kaupungin pelastustoimen alueella. Lisäksi nuohoojamestarit osallistuvat tarvittaessa tarkastustoimintaan ja antavat asiantuntijalausuntoja toimialtaan.

Vastaanottokeskukset ja hätmajoitus

Vastaanottokeskuksiin tehtiin vuoden 2016 aikana kymmenkunta ylimääräistä palotarkastusta. Maahanmuuttovirasto sulki vuoden aikana Helsingistä lähes kaikki vuonna 2015 avatut vastaanottokeskukset, joten tilanne normalisoitui lähtötasolle. Vuoden 2016 alussa vastaanottokeskuksia oli 11, vuoden lopussa neljä. Seurakuntien tiloissa tapahtuva asunnottomien hätmajoitus työllisti valvontaa loppuvuodesta.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminta kattaa onnettomuustyyppit, kuten tulipalot, vaarallisten aineiden onnettomuudet, liikenneonnettomuudet, luonnononnettomuudet, vesipelastustehtävät, ihmisten pelastustehtävät ja öljyvahingot. Pelastusasemia on seitsemän kappaletta 24 tunnin valmiudessa ja lisäksi kesäkaudella toimii Suomenlinnan pelastusasema.

Helsingin pelastuslaitoksen suorittamien palo- ja pelastustehtävien kokonaismäärä oli vuonna 2016 yhteensä 8 813 tehtävää, kun vastaavasti vuonna 2015 tehtäviä oli 8 408. Suurin tehtäväluokka oli edelleen automaattisten paloilmottimien tarkastus- ja varmistustehtävät, joita oli yhteensä 2 368 kappaletta. Edellisenä vuonna niiden määrä oli 2 159 kappaletta. Rakennuspaloja oli vuonna 2016 yhteensä 119 kappaletta, kun niitä edellisenä vuonna oli 117 kappaletta.

Uusi tilannekeskus otettiin käyttöön

Vuoden alussa Helsingin pelastuslaitoksen keskuspelastusasemalla otettiin käyttöön uusi tilannekeskus, joka toimii myös operatiivisena johtokeskuksena isommissa pe-

lastustehtävissä ja useiden päällekkäisten tehtävien aikana. Tilannekeskuksen tehtävänä on ylläpitää Helsingin kaupungin turvallisuustilanteen tilannekuvaa, jakaa tilannekuva sitä tarvitseville viranomaisille, seurata pelastusyksiköiden liikkumista ja toimintaa, avustaa pelastusyksiköitä tiedonhankinnassa, dokumentoida tilannetiedot sekä seurata tilannetta naapuripelastusalueilla.

Tilannekeskus toimii myös operaatiokeskuksena, josta käsin voidaan johtaa haastavia pelastustilanteita ja useita yhtäaikaista pelastustehtäviä, esimerkiksi myrskytilanteissa. Operatiivisesta johtamisesta tilannekeskuksessa vastaa päivystävä palomestari HP30. Hänellä on apunaan tilannekeskusoperaattori sekä palo esimies Kallion pelastusasemalta. Tilannekeskuksesta voidaan tukea myös naapurialueilla olevaa isoa pelastustehtävää.

Tilannekeskuksessa piti ottaa vuoden 2016 aikana käyttöön hätäkeskuksen uusi tietojärjestelmä Erica, mutta järjestelmän käyttöönottoa on siirretty. Arvion mukaan hätäkeskustietojärjestelmä saadaan käyttöön vuoden 2018 aikana. Viranomaisten yhteinen kenttäjohtamisjärjestelmä KEJO:n, jota kehitetään Poliisihallituksen johdolla, käyttöönotto on siirtynyt. Tällä hetkellä ei ole tarkkaa arviota, koska järjestelmä otetaan käyttöön.

Haagan peruskorjattu pelastusasema avattiin

Haagan pelastusaseman henkilöstö pääsi siirtymään väistötiloista täysin kunnostettuun pelastusasemarakennukseen. Rakennus on sisäosiltaan täysin uudistettu, ja pelastusaseman päätyyn on rakennettu lisäosa, jossa sijaitsee muun muassa ajoneuvojenpesuhalli. Pelastusasemalle sijoitetaan takaisin siellä olleen pelastusyksikön lisäksi nostolava- ja säiliöyksikkö. Ensihoidosta vastaa kaksi ambulanssia, joista toinen on 24 tunnin valmiudessa ja toinen 12 tunnin valmiudessa päiväsaikaan. Turvallisuuskouluttajat ja palotarkastajat saavat nyt uudistetut ja ajanmukaiset toimitilat.

Öljyntorjuntavalmiutta kehitettiin

Santahaminan öljyntorjuntavarikolle valmistui uusi laiturirakennus, joka on suunniteltu ja rakennettu öljyntorjuntakaluston lastausta ja purkamista varten. Laiturin käyttöönotto nopeuttaa ja helpottaa raskaan öljyntorjuntakaluston lastaamista Santahaminassa ja siirtoa onnettomuusalueelle. Laiturin käyttöä testattiin syksyn isossa öljyntorjuntaharjoituksessa, ja sen toimivuus havaittiin hyväksi.

Öljyntorjunnan koulutus oli jatkuvaa koko avovesikauden ajan, ja sitä annettiin Helsingin kaupungin virastoille ja laitoksille suunnitellusti. Syksyllä Santahaminan ja Isosaaren ympäristössä järjestettiin Suomen ympäristökeskus SYKE:n johdolla iso öljyntorjuntaharjoitus. Pelastuslaitos testasi harjoituksessa neljää osa-alueita: johtamista, suuren kalustomäärän lastaamista odottaviin öljyntorjunta-aluksiin, pitkien sulkupuomien rakentamista saarten väliin sekä eri toimijoiden yhteistyön sujuvuutta. Johtamistoiminta hoidettiin pelastuslaitoksen osalta kahdesta liikkuvasta johtokeskuksesta, johtokeskusautosta Santahaminassa ja liikuteltavasta johtamisympäristöstä Isosaareissa. Harjoitus osoitti, että Helsingin saariston sisäiset merialueet voidaan hyvin suluttaa suunnitellusti ja siten suojata sisäsaaristoa mahdolliselta öljyn leviämiseltä. Samoin eri toimijoiden suorittama puomitus onnistui hyvin ja suunnitellusti.

Ensihoito

Pääkaupungin kiireellinen ensihoitopalvelu toteutetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti pelastuslaitoksen ja järjestämisvastuussa olevan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) HYKS Akuutin kanssa.

Vuonna 2016 ensihoitohälytysten pitkään jatkunut kasvu jatkui edelleen. Tehtävien kokonaismäärä oli 60 695 tehtävää. Kasvua edellisvuoteen oli 11,2 prosenttia eli 6 099 hälytystä, kun yhden 24 tuntia päivystävän ensihoitoyksikön (ambulanssin) vuotuinen hälytysmäärä kertomusvuonna oli keskimäärin 4 800 hälytystä. Ensihoitoyksiköiden hälytystehtäväsidonaisuus, joka kuvaa yksiköiden suorittamaa hälytystoimintaa, nousi kaikkien yksiköiden osalta yli palvelutasopäätöksessä määritellyn 31–45 prosentin ohjearvon ja oli keskimäärin 51 prosenttia ja yksikökohtainen vaihteluväli 48–57 prosenttia. Hälytystehtäväsidonaisuuden lisäksi hoitohenkilöstö osallistuu työvuorossaan täydennyskoulutukseen, kaluston ja hoitovälineiden huoltoon, opiskelijaohjaukseen sekä muihin valmiuden ylläpitämiseen liittyviin tehtäviin.

Pelastusyksiköitä (paloautoja) käytettiin korkeariskisissä ensihoitotehtävissä ensihoitoyksiköiden ohella 998 hälytyksessä ensihoidon ensivasteyksiköinä, joissa niiden arvioitiin olevan ensihoitoyksikköä nopeammin perillä tai tuovan tarvittavia lisäresursseja hoitoon. Pelastusyksiköiden yhteiskäytön ensihoitotehtävissä mahdollistaa kaikkien palomies-ensihoidajien suorittama kaksoistutkinto sekä jatkuva kierto pelastus- ja ensihoitoyksiköissä, jotka antavat pätevyyden pelastustoimen ja ensihoidon tehtäviin. Ensivastehälytykset kasvoivat 16 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Ensihoitohälytysten profiilissa ei sen sijaan tapahtunut suuria muutoksia. Suurin tehtäväryhmä oli peruselintoimintojen vakavat häiriöt, kuten elottomuus, tajuttomuus, hengitysvaikeus, rintakipu ja aivohalvaus. Ne muodostivat 40 prosenttia kaikista ensihoitohälytyksistä. Suurin yksittäinen tehtävätyyppi oli kaatuminen 15 prosentin osuudella.

Ensihoitohälytysten määrä kasvoi kaikissa kiireellisyysluokissa (A–C), joiden perusteella määritellään potilaan tavoittaminen 8–30 minuutissa hoidon tarpeen ja tapahtumapaikan riskiluokan mukaisesti. A-luokan tehtävät kasvoivat 11 prosenttia, B-luokan tehtävät 16 prosenttia ja C-luokan tehtävät 8,3 prosenttia. Potilaiden hoidon vaikuttavuuden kannalta kriittinen hoidon alkamisen vii-

ve heikkeni hieman edellisvuodesta. Tavoitteena ollut 8 minuutin tavoittamisviive kyettiin saavuttamaan 67 prosentissa A- ja B-luokkien tehtävissä, joissa se oli tavoitteena.

Ensihoidon palvelutason ylläpitämiseksi sopimuksen mukaisena ja henkilöstön työkuormituksen hallitsemiseksi saatiin yksi 12 vuorokausitunnin hoitotason lisäresurssi, jonka toteuttamisen valmistelut aloitettiin loppuvuodesta 2016 hoitotason yksikön varustamisella sekä henkilöstön rekrytoinnilla ja koulutuksella. Lisäksi tehtävien kasvun syiden tutkimista jatkettiin yhteistyössä HYKS Akuutin ja hätäkeskuksen kanssa.

Ensihoitopotilaiden hoidon vaikuttavuutta kuvaavana välittömänä yleismittarina käytettiin maallikoiden havaitsemien kammiovärinäpotilaiden selviytymistä elossa sairaalaan (primääriselviytyminen), jossa saavutettiin 69 prosentin taso. Saman potilasryhmän osalta seurataan myös sitä, kuinka moni potilas selviää elossa kotiin (sekundääriselviytyminen), joka kertoo syvällisemmin ensihoitoprosessin laadusta. Sekundääriselviytymisen mittaaminen vaatii kuitenkin pidemmän seurantajakson eikä näin ollen sovellu vuositasoon tai sitä lyhyemmän aikajakson mittariksi. Kertomusvuonna tehtiin säännöllisesti toteutettavat ensihoidon sidosryhmä- ja potilastytyvyyssyystutkimukset, joissa molemmissa saavutettiin edellisten vuosien hyvä taso.

Ensihoitopalvelu huolehti henkilöstön osaamisenhallinnasta osallistumalla tutkintokoulutuksen antamiseen sekä toteuttamalla henkilöstön täydennyskoulutussuun-

nitelman. Lisäksi ensihoitopalvelu osallistui suuronnettomuusharjoitukseen yhdessä Meilahden ja Töölön sairaaloiden, poliisin ja pelastustoimen kanssa. Ensihoidon tutkintokoulutusta tuettiin järjestämällä harjoittelupaikka 120 ensihoidon ja pelastajatutkintojen opiskelijalle sekä 60 sidosryhmiin kuuluvalla henkilöllä.

Toiminnan kehittämiseksi auditoitiin ensihoidon ydin- ja tukiprosessit, minkä avulla voitiin tunnistaa toiminnan parantamisalueita. Ensihoito osallistui osaltaan maakunta- ja sote-uudistusten valmisteluun olemalla mukana sisäministeriön kehittämisprojektissa sekä Uudenmaan alueen pelastuslaitosten valmistelutyössä. Hoitollista valmiutta kehitettiin ottamalla Instanyl-kipulääke käyttöön perustason ensihoitoyksiköissä sekä osallistumalla HYKS-sairaanhoitoalueen suuronnettomuusvalmiuden kehittämiseen. Toiminnallista valmiutta parannettiin suunnittelemalla ja toteuttamalla kuuden uuden ensihoitoyksikön hankinta. Tiedonhallinnan ja kommunikaation valmiuksia parannettiin kehittämällä ensihoidon johtamis- ja hoidon dokumentointitietojärjestelmän Merlot Medin ominaisuuksia. Lisäksi kertomusvuonna osallistuttiin sosiaali- ja terveysministeriön kehittämishankkeeseen ensihoidon ensihoitokertomuksen kehittämiseksi.

Lisätietoa pelastuslaitoksen ensihoidosta on sivuilla 43–45.

Varautuminen

Pelastuslaitos johtaa ja sovittaa yhteen pelastustoimintaan varautumisen ja siitä muodostuvan sidosryhmien toimintavalmiuden vakaviin Helsingin turvallisuutta uhkaaviin tilanteisiin. Tällä toimintavalmiudella tarkoitetaan valmiutta suojata ja pelastaa ihmisiä, omaisuutta sekä ympäristöä vakavissa häiriötilanteissa ja sotilaallisen voiman käytön muodostamassa väestönsuojelutilanteessa.

Vakaviin suuronnettomuus- ja väestönsuojelutilanteisiin liittyviä uhkia ja riskejä tarkasteltiin edelleen vuonna 2014 tehdyn selvitystyön pohjalta. Lisäksi päätettiin skenaarioaiheet, joiden kriteeristöä työstettiin vuoden 2016 aikana. Skenaarioista johdettavilla harjoituksilla voidaan tarvittaessa myöhemmin testata erityisesti pelastuslaitoksen suorituskykyä ja pelastuspalvelun toimintakykyä.

Pelastustoiminnan johtokeskuksen esikuntarakennetta kehitettiin edelleen yhdessä pelastustoiminnan kanssa suuronnettomuustoiminnasta poikkeusoloihin skaalautuvaksi.

Valmiuden tarkastamisen säädöstausta ja -perustelut ja tausta-aineisto selvitettiin vuonna 2017 laadittavaa valmiustarkastussuunnitelmaa ja asiakirjatarpeita varten.

Valtakunnalliset ja Etelä-Suomen alueelliset maanpuolustuskurssit olivat perinteiseen tapaan pelastuslaitoksen vieraana, ja luentoja pidettiin yhteensä neljälle valtakunnalliselle ja yhdelle alueelliselle maanpuolustuskurssille. Muita Helsingin pelastustoimen varautumiseen liittyviä luentoja ja vierailuja toteutettiin tarpeen ja pyyntöjen mukaisesti sidosryhmien edustajille ja ulkomaalaisille vieraille.

Väestönsuojeluorganisaatioon sijoitetuille kaupungin työntekijöille järjestettiin vuoden 2016 aikana 11 koulutustilaisuutta. Lisäksi tuettiin Helsingin etsintä- ja pelastuskoirien muodostaman pelastuskoirajoukkueen ohjaajien ja koirien koulutusta. Pelastuskoirajoukkueen viestikalustoa täydennettiin hankkimalla VHF-käsi puhelimia ja ajoneuvolaitteita täyttämään koko joukkueen tarpeet.

Pelastuslaitoksen käynnistämä hanke, jossa sotilaallisesta reservistä vapautuvia reserviläisiä rekrytoidaan ja koulutetaan metroasemien kalliosuojien henkilöstöksi, käynnistyi helmikuussa 2016 neliosaisen kurssipaketin ensimmäisellä osiolla. Reserviläiset saavat koulutusta väestönsuojelun perusteista, kalliosuojan teknisestä käytöstä, väestönsuojan toiminnan johtamisesta ja teknisen pehdytyksen erikseen valittuun metroasemasuojaan. Projekti toteutetaan yhteistyössä Maanpuolustusyhdistyksen ja Helsingin kaupungin liikennelaitoksen kanssa.

Vuonna 2016 toimintansa aloittanut sopimuspalokuntien toiminnanohjauksen varautumisen työryhmä ko-

koontui vuoden aikana kolme kertaa. Vuoden aikana uudistettiin sopimuspalokunnan henkilöstön poikkeusoloihin varaamista ohjaava ohje sekä sopimuspalokuntasopimuksen poikkeusolojen aikaista toimintaa ja siihen varautumista määrittävä liite.

Pelastuslaitos osallistui edellisten vuosien tapaan asiantuntijana kaavoituksen valmisteluun sekä kalliosuojarakennus- ja -perusparannushankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen Helsingissä. Helsingin kaupungin pelastuslaitos osallistuu myös aktiivisesti pelastuslaitosten kumppanuusverkoston varautumistyöryhmän toimintaan.

Vuonna 2016 HIKLU-alueella (Helsingin, Itä-, Keski- ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten muodostama alue) aloitettiin sotilaallisen voimankäytön uhka-arvion yhdenmukaistaminen. Helsingin kaupungin pelastuslaitos toimi koko vuoden ryhmän puheenjohtajana.

Helsingin kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön pelastuslaitoksen yhteyshenkilönä on vuoden 2016 alusta ollut nimettynä yksi henkilö varautumisen toiminnosta.

Varautumisen toiminnon vastuulla oli vuoden aikana myös koordinoita sekä edustaa pelastuslaitosta viranomaisyhteistyöharjoituksiin liittyvässä suunnittelussa ja toteutuksessa. Suurimmat harjoitukset olivat kesäkuussa Etelä-Suomen aluehallintoviraston johtama Uusimaa16-harjoitus sekä keväällä ja syksyllä järjestetyt Puolustusvoimien johtamat paikallispuolustusharjoitukset.

Väestönsuojeluun liittyviä taustaselvityksiä tehtiin sisäministeriölle, kaupungin eri viranomaisille ja yksityisille rakentajille. Edellisvuosien tapaan annettiin myös asuintalojen sekä yritysten ja laitosten omatoimiseen varautumiseen liittyvää asiakasneuvontaa.

Helsingin pelastuslaitoksen väestönsuojelumuseo oli vuonna 2016 avoinna yleisölle lauantaisin. Säännöllisten aukiolojen lisäksi museolla järjestettiin tilattuja esittelykierroksia ja koulutustilaisuuksia. Museon aukiolosta, opastoinnasta, tilatuista esittelykierroksista ja koulutustoiminnasta vastasivat Helsingin Väestönsuojeluyhdistys ry:n vapaaehtoiset jäsenet yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Osaamisenhallinta pelastuslaitoksessa

Jatkuva muutos on tämän päivän työelämän keskeisiä haasteita. Se näkyy pelastusalallakin kaikilla työn eri osa-alueilla, kuten työn kohteessa, sisällössä, prosesseissa, organisoinnissa, välineissä, toimintamalleissa, sidosryhmäympäristössä ja hallinnossa – samanaikaisesti ja monimuotoisesti.

Muutoksessa ja kehittämisessä on perimmäältään kyse oppimisesta. Uuden oppiminen on kehittymisen edellytys. Muutos jollakin työn osa-alueella voi tehdä nykyisen osaamisen riittämättömäksi ja haastaa uuden osaamisen hankkimiseen.

Helsingin pelastuslaitoksessa oppiminen on haluttu kiinnittää työyhteisön kulttuuriin ja tehdä talon tavaksi.

Esimerkiksi laitoksen oma oppilaitos, Pelastuskoulu, päivittäinen työvuorokoulutus, työn ja työtapojen arvioiminen yhdistettynä toimintaympäristön muutoksiin ja niiden asettamiin haasteisiin luovat oppimiselle ja osaamisen kehittämiseksi suotuisan ympäristön.

Pelastuslaitoksen osaamisenhallinnan toiminto rakentui vuoden 2014 organisaatiouudistuksessa aiemman

Helsingin Pelastuskoulun ympärille, ja lisäksi toimintoon liitettiin uusia vastuualueita. Samalla Pelastuskoulusta ja uusista ohjattavista vastuualueista muodostettiin pelastuslaitoksen Osaamiskeskus.

Osaamiskeskuksen henkilöstö

Osaamiskeskuksessa työskenteli vuoden 2016 lopussa rehtori, koulutuksenkehittäjäpäällikkö, kaksi palomestaria, koulutussuunnittelija, yksi vanhempi opettaja, kaksi kurssinjohtajaa, kaksi harjoitusmestaria, kaksi nuorempaa harjoitusmestaria, varautumisopettaja, palotarkastaja, Pelastusopiston kanssa yhteinen varautumisen opettaja, harjoitusalueestari, hallintosihteeri, toimitilahuoltaja (Palmia) sekä vahtimestari. Pelastuskoulun rehtorina toimi Matti Waitinen. Pelastusopiston kanssa tehtävän yhteistyön konkretisoitumana koulun opettajakunnassa työskenteli 1.1.–31.12. vanhempi opettaja Petri Huupponen, jonka työpanoksesta puolet ohjautui Pelastusopiston Etelä-Suomen varautumiskoulutukseen ja puolet Helsingin väestönsuojelu- ja varautumiskoulutuksen järjestämiseen.

Pelastuskoulu – osa Osaamiskeskusta

Pelastuskoulussa oli toimintavuoden 2016 aikana virkatutkintokoulutuksessa kolme pelastajakurssia (kurssit 38, 39 sekä 40). Pelastuskoulun virkatutkintokoulutuksen koordinoinnista vastasi palomestari Vesa Hyvönen. Koulutettavapäiviä virkatutkintokoulutuksesta kertyi vuoden aikana yhteensä 6 200.

Osaamiskeskus jatkoi laitoksen lääkintäyksikön ja Stadin ammattiopiston kanssa vuoden 2011 ensihoitoasetuksen mukaisen valmistuvien pelastajien jatkokoulutuksen järjestämistä. Oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa Pelastuskoulusta valmistuvat palomies-sairaankuljettajat pätevoityivät noin vuodessa ensihoitoon suuntautuneiksi lähihoitajiksi (ensihoitaja pt.). Viides oppisopimusmuotoinen 15 opiskelijan ryhmä aloitti koulutuksen syyskuussa 2016.

Varautumiskoulutus – turvallisuusviestintää ja häiriötilanteisiin varautumista

Onnettomuuksien ehkäisy on keskeinen osa pelastuslaitoksen strategiaa. Turvallisuusviestintä tähtää onnettomuuksien ehkäisyyn, ja Osaamiskeskus ohjaa laitoksen turvallisuusviestintätöitä. Turvallisuusviestintää tehdään monimuotoisesti toimintatapoja kehittäen.

Turvallisuusviestinnällä parempaan turvallisuuskulttuuriin

Turvallisuusviestinnän tavoitteena on, että ihmiset ja yhteisöt osaavat ympäristöissään ja toimintoissaan ehkäistä tulipaloja ja muita onnettomuuksia. Organisaatioissa turvallisuuskulttuuria edistetään yleisesti tehokkaalla tiedonkululla ja lisäämällä henkilökunnan osaamista niin, että kaikki työntekijät pystyvät antamaan vastuuntuntoisen ja tietoisien panoksensa turvallisuuden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Tarkoitus ei ole vain estää onnettomuuksia, vaan luoda työntekijöille oikea asenne ja edellytykset turvalliseen toimintaan ja kannustaa heitä siihen. Pelastuslaitoksen tarjoama turvallisuusviestintä pyrkii nimenomaisesti vaikuttamaan koulutettavien arvoihin ja turvallisuusasenteisiin sekä kehittämään heidän tietotaitoaan turvallisuusasioissa.

Kumppanuusmuotoinen turvallisuustoiminta

Kuluneena vuonna jatkettiin turvallisuuskumppanuusohjelmia Helsingin kaupungin opetusviraston, liikuntaviraston ja varhaiskasvatusviraston kanssa. Uutena kumppanuutena käynnistettiin koulutustoiminta sosiaali- ja terveysviraston ja Helsingin kaupungin taidemuseon HAM:n kanssa. Kumppanuustoimintaan liittyen Osaamiskeskuksessa ja asiakkaiden tiloissa järjestettiin virastojen henkilöstölle turvallisuuskoulutuspäiviä ja kolmi-päiväisiä turvallisuusvastaavakoulutuksia. Koulutettavapäiviä näistä kursseista kertyi yhteensä 611 kappaletta.

Vastaavanlaista toimintaa jatketaan kumppanuusohjelmassa myös vuonna 2017. Vuonna 2017 Pelastuskoulun ja Osaamiskeskuksen kouluttajat osallistuvat myös HUSin henkilöstön turvallisuuskoulutuksiin kouluttajina.

Häiriötilanteisiin ja suuronnettomuuksiin varautuminen

Varautumiskoulutusta annettiin Pelastuskoulun virkatutkintokursseille, Helsingin virastojen ja laitosten henkilöstölle sekä Helsingin kaupungissa sijaitsevien valtion yhteistoimintavirastojen henkilöstölle. Koulutettavapäiviä toiminnasta kertyi 911 kappaletta. Osallistujia oli yhteensä 939 henkilöä, minkä lisäksi kaikki virkatutkintokursseilla opiskelivat opetussuunnitelmien mukaiset varautumisen oppijaksot. Varautumiskoulutuksen sitova tavoite saavutettiin 100-prosenttisesti.

Pelastuskoulun varautumisen opetuksella on ratkaisevan tärkeä rooli kaupungin henkilöstön kouluttamisessa lakisäätöjen poikkeusolojen tehtävien hoitamiseen. Varautumisen opetus räätälöidään Pelastuskoulussa alueen erityisvaatimusten ja -piirteiden mukaisesti. Koulutukset suunnitellaan palvelemaan myös arjen turvallisuuden parantamista.

Kaupungin suojelusuunnitelman mukaisesti koulutuksen resurssit kohdistettiin vuonna 2016 suojelupiirien ja -lohkojen peruskoulutukseen. Koulutus saatiinkin toimintavuonna päätökseen. Noin 70 prosenttia suojelupiirien toiminnallisiin väestösuojelutehtäviin sijoitetusta kaupungin henkilöstöstä kävi tehtäväkohtaisen koulutuksen. Suojelupiirien ja -lohkojen peruskurssitarjontaa jatketaan vuosittain, jotta tavoiteltu kokonaiskoulutustaso saadaan ylläpidettyä myös tulevaisuudessa.

Vuonna 2017 koulutusresurssia suunnataan enemmän operatiivisten johtokeskusten avustavan henkilöstön sekä toiminnallisten muodostelmien koulutukseen. Lisäksi väestösuojelukoulutusta suunnataan HIKLU-alueen (Helsingin, Itä-, Keski- ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten muodostama alue) väestösuojelun johto- ja erityishenkilöstölle.

Osaamiskeskus koordinoi ja ohjasi vuonna 2016 myös kaupungin sopimuspalokuntien ja Helsingin Pelastusliiton järjestämää turvallisuusviestintätoimintaa. Turvallisuuspisteitä kertyi tästä yhteensä 946 kappaletta. Turvallisuuspisteet muodostuvat kaikista niistä toimenpiteistä, joista onnettomuuksien ehkäisytyö koostuu. Yksi turvallisuuspiste vastaa neljän tunnin työpanosta.

Varautumiskoulutuksen ja turvallisuusviestinnän suunnittelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta vastasi koulutussuunnittelija Annukka Saine-Kottonen yhdessä varautumisen opettajan Tomi Raskin sekä vanhemman opettajan Petri Huupposen kanssa.

Henkilökunnan täydennyskoulutus osana osaamishallintaa

Osaamiskeskuksen täydennyskoulutuslinjalla on kokonaisvastuu Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen täydennyskoulutustoiminnan koordinoinnista. Osaamiskes-

kuksen tehtäviin kuuluvat koulutussuunnittelu, hallinnointi, koulutuspalveluiden tuottaminen ja hankinta, toiminnan ohjaaminen ja seuranta sekä näihin liittyvien raporttien tuottaminen.

Toimintavuoden 2016 painopisteenä oli koulutuksen ohjaamis- ja seuraamisprosessien sekä niihin liittyvien menettelytapojen jalkauttamisen kehittäminen. Painopiste oli toimintamallien kehittämisessä yhteistyössä pelastuslaitoksen ydinprosessien kanssa ja tähän liittyvien toimintatapojen vakiinnuttaminen. Osana pelastuslaitoksen henkilöstöresurssien kokonaisvaltaista osaamishallintaa Osaamiskeskus vastaa myös Helsingin sopimuspalokuntien osaamisen hallinnasta.

Osaamishallintaa seurataan ja raportoidaan sähköisillä järjestelmillä. Näitä järjestelmiä ovat eTaika, M2 ja HESU. Sopimuspalokuntien kohdalla on hyödynnetty HAKA-rekisteriä.

Osaamiskeskuksen tuottaman työvuorokoulutuksen ulkopuolisen täydennyskoulutustoiminnan kokonaislaajuus vuonna 2016 oli 2 273 koulutettavapäivää. Toiminta jakautui seuraavasti:

- Pelastustoiminta 970 koulutettavapäivää
- Ensihoito 897 koulutettavapäivää
- Onnettomuuksien ehkäisy 406 koulutettavapäivää

Tämän lisäksi Osaamiskeskus on ohjannut pelastustoimen osaston henkilöstön vuorokoulutusta osana täy-

Helsingin Pelastuskoulu 1972–2017

Pelastajatutkinto 668 kpl, tutkinto vielä kesken 30 kpl

Alipäälylystötutkinto 49 kpl

Hätäkeskuspäivystäjän tutkinto 33 kpl

Täydennyskoulutuskurssi Pelastusopistosta valmistuneille pelastajille 152 kpl

dennyskoulutusta. Vuorokoulutus on erittäin huomattava koulutusresurssi pelastuslaitoksen täydennyskoulutuksessa. Vuosittaisten koulutettavatapahtumien määrä on noin 25 000. Vuorokoulutuksen ohjauksessa osaamista on vyörytetty miehistötasolle paloiesimiesten ja ensihoidon vuorovastaavien kautta.

Tämän lisäksi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen henkilöstöä ohjattiin ulkopuolisten oppilaitosten tuotta-

maan tutkintokoulutukseen henkilöstösuunnitelman mukaisessa laajuudessa. Näitä tutkintokoulutuksia ovat muun muassa

- Paloinsinööri AMK
- Ensihoitaja AMK
- Lähihoitaja (ensihoito) oppisopimuskoulutus
- Merenkulun pätevyyskirjoihin johtava koulutus (veneenkuljettaja, laivuri ja koneenhoitaja).

PERUSOPINNOT 14 OP

Johdatus pelastajakurssin opintoihin 2 op
Pelastustoimen hallinto 2 op
Pelastajan tietojärjestelmät 1 op
Liikuntakasvatus 4,5 op
Kalustonhuolto 2 op
Psykologia 1,5 op
Palomiehen ammatti ja työoura 1 op

AMMATTIOPINNOT 76 OP

Onnettomuuksien ehkäisy 10 op

Turvallisuusviestintä 3,5 op
Rakennusten turvallisuus ja valvonta 6,5 op

Pelastustoiminta 37 op

Palofysiikka 1,5 op
Ajokoulutus 2,5 op
Pelastajan perustaidot 7 op
Sammutus- ja pelastustekniikka 7 op
Sammutus- ja pelastustekniikan syventävät opinnot 7 op
Vaaralliset aineet 6 op
Pelastustoiminnan johtaminen 4 op
Viestiliikenne ja viestinnän perusteet 2 op

Yhteensä 90 pistettä.

Osaamiskeskuksen osana toimivalla pelastuslaitoksen harjoitusalueella osallistui vuoden 2016 aikana erityyppisiin pelastustoiminnan harjoituksiin yhteensä 2 537 henkilöä.

Suurimmat poikkeamat täydennyskoulutuksen toteutumisessa vuonna 2016 aiheutuivat Länsimetro-hankkeeseen liittyvän laajan koulutus suunnitelman aikatauluhaasteista.

Pelastuslaitoksen täydennyskoulutuksesta vastasi koulutuksen kehittämispäällikkö Marko Seppä.

Kehittäminen ja asiantuntijatoiminta

Vuonna 2016 Osaamiskeskuksen henkilöstö pyrki edelleen kehittämään turvallisuusopetusta. Vuonna 2016 laitoksen turvallisuuskoulutuksessa otettiin käyttöön kokonaan kaasukäyttöiset alkusammutussimulaattorit sekä nopea ja turvallinen automaattinen harjoitussammuttimien täyttöjärjestelmä. Yhteistyö Suomen Palopäällisyliiton kanssa profiloit koulua monin tavoin valtakunnan johtavaksi tahoksi paloturvallisuusopetuksen kentällä. Osaamiskeskus pyrkii jatkossakin kehittämään opetusmateriaalia ja -menetelmiä eturivissä valtakunnallisesti.

Osaamiskeskuksen tehtävänä on seurata aikaa ja alan kehitystä. Keskuksen henkilökunta onkin mahdollisuuksien mukaan hakeutunut aktiivisesti alaa käsitteleviin koulutuksiin. Vuonna 2016 Osaamiskeskuksen henkilökuntaa osallistui muun muassa turvakorttikoulutuksen kouluttajakoulutukseen ja tulityökurssin johtajakoulutukseen. Yksi kouluttajista suoritti vuoden aikana ammattiopettajan pedagogiset pätevyitysoopinnot ja valmistui ammatilliseksi opettajaksi; kahdella opinnot jatkuvat vielä vuonna 2017.

Toimintavuoden 2016 aikana alan valtakunnalliset toimijat ja järjestöt esittivät koulun henkilöstölle lukuisia kutsuja koulutukselliseen asiantuntijatoimintaan. Asian-

tuntijatoimintaan pyrittiin osallistumaan ja näin vahvistamaan Helsingin pelastuslaitoksen ja Osaamiskeskuksen roolia alansa eturivin osaajina.

Asumisturvallisuuden osallistava omavalvonta

Vuonna 2016 Osaamiskeskus ohjasi ja kehitti helsinkiläisten asuintalojen omavalvontaa. Asuintalojen omavalvonta on pelastuslain 379/2011 78 § mukaista pelastuslaitoksen valvontaa, joka tehdään Helsingissä sähköisen omavalvontalomakkeen avulla. Tämä osallistava omavalvonta on luonteeltaan turvallisuusviestinnällistä. Sen myötä turvallisuustyöhön osallistetaan paitsi pelastuslaitoksen henkilöstöä myös asuintalojen asukkaita, isännöitsijöitä ja kaupungin sopimuspalokuntien edustajia.

Toimintavuonna 2016 omavalvonnalla kehitettiin asumisturvallisuutta yhteensä 1 430 helsinkiläisessä kerros- ja rivitalossa, yhteensä 862 asunto-osakeyhtiössä Arabianrannassa, Kannelmäessä, Kontulassa, Kotkavuoressa, Mellunmäessä, Taka-Töölössä, Toukolassa, Vanhassakaupungissa ja Vattuniemessä.

Yhteenvetoa toiminnasta vuonna 2016

Toimintavuoden tulos syntyi hyvän suunnittelun ja henkilöstön vahvan sitoutumisen myötä. Pelastuskoulun toimintaa kehitettiin monipuolisesti pelastuslaitoksen johdon viitoittamaan suuntaan. Edellä kuvattu hyvin jäsennetty ja suunnitelmallinen toiminta mahdollisti koko toiminnan yhteenlasketuksi koulutettavapäivien määräksi 9 084, minkä lisäksi osa resursseista käytettiin oppimateriaalituotantoon, harjoitusalueen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä laitoksen muiden prosessien tukemiseen kaikilla toimialoilla.

Ensihoito 29 op	Lähihoitajatutkinto yksi vuosi
Anatomia, fysiologia, mikrobiologia ja tautioppi 3 op Häätäensiapu ja ensihoidon perusmenetelmät 1,5 op Tekniset valmiudet ensihoidossa 1,5 op Ensihoidon hallinto 1,5 op Ammatilliset perusvalmiudet 1,5 op Ensihoito-oppi 8,5 op Ensihoidon syventävät opinnot I 7,5 op Ensihoidon syventävät opinnot II 2,5 op Perustasoisten ensihoitovalmiuksien arviointijärjestelmä 1,5 op	Kolmantena vuotena lähihoitajatasoinen ensihoitaja pt. koulutus oppisopimuskoulutuksena, kesto noin 1 vuosi. Lisäksi palkallisia työssäoppimisjaksoja 2 kpl á 2 kuukautta Helsingin erityispiirteet (satamat, meritointiminta, korkeat rakennukset, maanalaiset tilat, metro, raitiotieliikenne, viranomaisyhteistyö, paikallistuntemus, lisää ensihoitoa ja harjoittelua ensihoitoyksiköissä, ym) yht. 24 op

Viestintä

Pelastuslaitoksen viestintä tukee laitoksen tavoitteiden toteuttamista ja on integroitunut osaksi kaikkia sen palveluita. Viestinnän tavoitteena on vahvistaa pelastuslaitosta turvallisuusvaikuttajana.

Vuoden 2016 aikana viestinnässä jatkettiin edellisenä vuonna valmistuneen viestintästrategian jalkauttamista. Ulkoisessa viestinnässä tuettiin kaupunkilaisten turvallisuusosaamista toimittamalla joka kotiin jaettu turvallisuusjulkaisu Turvallisuus tehdään yhdessä. Julkaisussa annettiin kaupunkilaisille valmiuksia tunnistaa omat turvallisuusriskinsä sekä ehkäistä niitä ja varautua niihin. Verkkoviestinnässä ja sosiaalisen median välityksellä tapahtuvan turvallisuusviestinnän määrä kasvoi edellis-

vuodesta. Facebookissa seuraajien määrä kasvoi noin 120 prosenttia ja Twitterissä noin 70 prosenttia. Loppuvuodesta sosiaalisen median kanaviin lisättiin Instagram.

Sisäisessä viestinnässä keskeisiä kehittämistoimenpiteitä olivat kriisiviestintäsuunnitelman laatiminen ja henkilöstön kouluttaminen sen soveltamiseen omassa toiminnassaan. Käynnissä olevan sote- ja maakuntauudistuksen tukemiseksi tehtiin muutosviestintäsuunnitelma, jonka avulla tuetaan yhteistoiminnan toteutumista ja henkilöstön osallisuutta muutoksessa sekä varmistetaan ajantasaisen tiedon saatavuus muutoshankkeiden tavoitteista, etenemisestä sekä vaikutusmahdollisuuksista.

Tekniset toiminnot

Pelastuslaitoksen toimintoja tuetaan teknisillä tukitoimilla.

Pelastuslaitoksen tekninen osasto vastaa laaja-alaisesti erilaisista teknisistä palveluista, kuten teknisistä laitehankinnoista ja niiden kunnossapidosta. Teknisen osaston palveluita ovat tietotekniikka- ja telepalvelut, elektroniikkahuolto, huoltovarmuus- ja materiaalipalvelut, ajoneuvojen korjauspalvelut, pelastuslaitoksen hallinnassa olevien kiinteistöjen käyttö- ja kunnossapitotyöt, rakennuttaminen sekä tilojen vuokraus ja isännöinti.

Pelastuslaitoksen kiinteistöhuollon piiriin kuului vuonna 2016 yhteensä 8 pelastusasemaa, Osaamiskeskus, öljyntorjuntavarikko, 3 meriasemaa sekä 50 väestönsuojaa, joista osa on kiinteistöviraston tilakeskuksen hallinnassa.

Kunnossapitohankkeista suurimmat olivat Roihupellon ja Jakomäen kallioväestönsuojan energiasäästöhankeet. Kiinteistöjen energiatehokkuutta kehitettiin muun muassa uusimalla kohteiden valaistus- ja ilmanvaihtojärjestelmät.

Nervanderinkadun kalliosuojan henkilöhissit muutettiin vastaamaan nykypäivän turvastandardeja. Kallioväestönsuojien poikkeusolojen tekniseen valmiuteen ja käyttöönottoon varmistavia tiiviyskokeita suoritettiin 13 kappaletta. Tiiviyskokeilla testataan kalliosuojien kaasutiivyyttä ja varmistetaan, että suoja on riittävän tiivis suojautumiseen. Väestönsuojista vuokrattavien tilojen käytöaste oli noin 95 prosenttia.

Haagan pelastusaseman peruskorjaus valmistui

Vuonna 2015 käynnistetty Haagan pelastusaseman peruskorjaus valmistui joulukuussa 2016. Haagan toimistotalossa tehtiin korjaustöitä tilojen palauttamiseksi toimistokäyttöön. Pohjolankadulla olevista toimistotiloista luovuttiin vuodenvaihteessa.

Keskuspelastusasemalla valmistui uuden tilannekeskuksen rakentaminen sekä miehistökeittiön muutostyöt. Keskuspelastusaseman viemärikorjauksen hankesuunnittelu valmistui kustannuslaskentaa varten joulukuussa. Käpylän pelastusaseman vesikaton uusiminen valmistui maaliskuussa. Herttoniemen pelastusasemalla tehtiin saunaosaston kosteusvauriokorjauksia. Niemenmäen kalliosuojan lattia- ja viemärikorjaus käynnistettiin lokakuussa. Santahaminan öljyntorjuntavarikon ponttonilaituri valmistui elokuussa.

Sisäilmaselvityksiä teetettiin Malmin ja keskuspelastusaseman tiloissa. Malmin aseman majoitus-, sosiaali- ja oleskelutilat sijoitetaan väliaikaisesti aseman viereen siirrettävään viipalerakennukseen. Pidemmän aikavälin ratkaisuksi on suunniteltu Rajavartiolaitolta vapautuvaa kiinteistöä. Kohteen muutostöiden suunnittelu on käynnissä.

Isännöitsijät ovat teettäneet useita vuosikorjaustöitä sekä huolehtineet siivous-, jätehuolto-, viher- ja lumitöiden järjestämisestä, kalustehankinnoista ja muutoista. Loppuvuoden työmäärää lisäsivät Haagan aseman käyttöönotto ja siihen liittyvät muutot. Kiinteistöjen kulunvalvonta- ja turvallisuussuunnittelu siirtyi osaksi tilaysikköä joulukuussa.

Viesti- ja tietotekniikkaa uusittiin

Vuonna 2016 otettiin operatiiviseen käyttöön tietohallintoyksikön suunnittelema ja toteuttama tilannekeskuksen integroitu videoseinä ja korkean käytettävyyden työasemaympäristö. Mobiilipäätelaitteille sovitettu tilannekuva- ja tapahtumasovellus kehitettiin Merlot-johtamisjärjestelmän pohjalta. Tuloksena on kustannustehokas ja käyttäjän vaatimukset täyttävä operatiivinen ratkaisu.

Lisäksi uusittiin virtuaalipalvelinten alustaratkaisu, mikä turvaa palveluiden häiriöttömyyden ja minimoi suoritusviipeitä. Väestöhälyttimien ohjaukseen käytettävä radiojärjestelmä siirrettiin toimimaan pelastuslaitoksen omassa radiotukiasemaympäristössä (Tetra).

Haagan pelastusaseman viesti- ja tietotekniikka uusittiin peruskorjauksen yhteydessä. Lisäksi tietohallintoyksikkö osallistui aktiivisesti sisäministeriön asettaman maakunnallisen ICT-muutoshanketyöryhmän toimintaan.

Merkittävimmät irtaimen hankinnat

Vuonna 2016 tehtiin kaksi isoa kilpailutusta koskien säiliö- ja nostolava-autojen hankintoja. Pelastuslautakunta teki hankintapäätökset syksyn aikana, ja projektit jatkuvat vuonna 2017. 1.1.2017 aloittaneen uuden operatiivisen ambulanssiyksikön käyttöön hankittiin ambulanssi. Uusi yksikkö vastaa etenkin Helsingin keskustan alueen jatkuvaan resurssivajeeseen. Uusi lääkäriambulanssi toimitetaan vuonna 2017.

Santahaminan öljyntorjuntavarikon laituri sekä kolme D-luokan öljyntorjunnan työvenettä valmistuivat. Lisäksi hankittiin paineilmalaitteiden pesukoneita ja kuivauskaappeja sekä lämpökameroita ja tehtiin muita tarpeellisia korvaushankintoja.

Ympäristönsuojelu

Helsingin pelastuslaitoksen strategisena tavoitteena on olla entistäkin vastuullisempi toimija. Pelastuslaitos ottaa toiminnassaan huomioon ympäristönsuojelun osa-alueohjelmia laitoksen perustehtävästä lähtien. Pelastuslaitos huolehtii pelastustoimen valvontatehtävistä, pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä ja öljyntorjunnasta.

Pelastuslaitoksen ympäristöön kohdistuvat tavoitteet voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen:

1. Onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen turvallisuusviestinnän ja -koulutuksen sekä valvontatoiminnan avulla.
2. Pelastustoiminta, jolla suojataan ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessa. Pelastustoiminnalla rajoitetaan onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lievennetään onnettomuuksien seurauksia. Toiminta perustuu pelastuslakiin.
3. Ympäristöasioiden huomioiminen laitoksen materiaali-, kiinteistö- sekä muissa toiminnoissa.

Pelastuslaitos vaikuttaa ympäristönsuojeluun kaikkien eniten onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan kautta. Näissä toiminnoissa keskeisessä asemassa on vaarallisten kemikaalien aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisy ja torjunta. Pelastuslaitos suorittaa kemikaalivalvontaa onnettomuuksien ehkäisytöiden toimintasuunnitelman mukaisesti. Valvontatoimenpiteitä olivat vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien kohteiden tarkastukset, ilotulitemyyntipisteiden tarkastukset, nestekaasukohteiden käyt-

töönottotarkastukset, maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastusten valvonta sekä öljylämmityslaitteistojen katsastukset ja tarkastukset. Tarkastusten ja katselmusten lisäksi kemikaaleihin liittyviin valvontatoimenpiteisiin kuuluvat erilaiset lausunnot ja päätökset. Lisäksi pelastuslaitos osallistuu mahdollisuuksien mukaan vaarallisten kemikaalien laajamittaista varastointia ja käsittelyä harjoittavien tuotantolaitosten tarkastuksiin, jotka suorittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES.

Pelastuslaitoksen omassa toiminnassa kiinnitettiin huomiota laitoksen merkittävimpiin ympäristövaikutuksiin: energiankulutukseen, jätteisiin sekä hankintojen ympäristövaikutuksiin. Kiinteistöjen energiataloutta kehitettiin ylläpidon kehittämisellä ja kiinteistöautomaatiojärjestelmän seurannan avulla sekä korjaushankkeiden yhteydessä tehtävillä energiankulutuksen vähentämiseen tähtäävillä ratkaisuilla. Vuoden 2016 talousarviossa ollut pelastusasemien kahden prosentin energiansäästö tavoite toteutui suunnitellulla tavalla.

Haagan pelastusaseman peruskorjauksen yhteydessä uusittiin autojen tankkauspiste. Lisäksi rakennettiin uusi jätehuone. Laitoksen jätehuoltoa seurattiin suunnitelmallisesti. Pelastuslaitoksen hankinnoissa pyrittiin valitsemaan ympäristömerkittyjä tuotteita kaupungin ja laitoksen hankintaohjeiden mukaisesti sekä hyödyntämään kaupungin kilpailuttamia toimittajia. Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän rakentamista jatkettiin päivittämällä kemikaaliluettelo ja jättesuunnitelma. Lisäksi asiantuntijat saivat Ekokompassi-koulutusta. Ympäristöasioiden koordinaatio on osa toiminnanohjausta.

Räddningskommendörens översikt

År 2016 kan av god anledning kallas förändringarnas år eftersom det har präglats av förberedelser inför historiska förändringar. Helsingfors stad har förberett en reform av ledningssystemet och samtidigt har man på riksplånet arbetat för landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen. Stadens reform har redan hunnit långt, och man övergår till den nya borgmästarmodellen och en stadskoncern som består av sektorer i juni 2017. Räddningsverket är med när staden förnyas och blir en del av stadsmiljösektorn men bevarar ändå sin nuvarande struktur och räddningsnämnden. Landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen framskred på det politiska planet och i ett utvecklingsprojekt för räddningsväsendet som leddes av inrikesministeriet. Räddningsverken i Nyland förberedde en omorganisering av räddningsväsendet.

Så här mitt i stora förändringar är det viktigt att se till att räddningsverkets tjänster fungerar effektivt och utan störningar. Räddningsverket och dess personal klarade av året som gått med lysande betyg och nådde alla viktiga operativa och ekonomiska mål. Det som gör de uppnådda resultaten ännu mer värda är i synnerhet de allt större uppdragsmängderna, den allt stramare ekonomin och osäkerheten som ändringarna för med sig. För det goda resultatet har vi förutom vår personal även våra centrala myndighetspartner och även aktörer inom den tredje sektorn att tacka.

De största utmaningarna för vår personal under berättelseåret var än en gång antalet akutvårdsuppdrag som har fortsatt att öka nästan utan avbrott sedan 2005. Trots ökningen har man lyckats behålla akutvårdens servicenivå samt klient- och intressentgruppsnöjdheten på en god nivå. Detta har vi personalens höga yrkeskompetens och flexibilitet att tacka för. Jag vill rikta mina särskilda tack till vår akutvårdspersonal samt HUCS Akut vid Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som vi har samarbetat med för att få situationen under kontroll.

I slutet av 2016 fick vi även extra resurser som verkligen kom väl till pass.

Om vi granskar de viktigaste faktorerna bakom förra årets goda resultat och den lyckade hanteringen av stora utmaningar kommer en gemensam nämnare fram, nämligen kompetensen. Redan vår grundläggande uppgift ställer höga kompetenskrav på oss som vi hela tiden måste utveckla och samtidigt förutspå riskutvecklingen i samhället. Våra klienters säkerhet utvecklas i högsta grad med hjälp av undervisning. När vi ser på den framtida utvecklingen av säkerheten är vår förmåga att lära oss och skapa kompetens de bärande faktorer som vi just nu ska satsa på. I detta arbete är framgångens hörnsten vår Räddningsskola med hjälp av vilken vi med säkerhet kan svara på de framtida utmaningarna.

Med tack för det goda samarbetet

Simo Weckstén
räddningskommendör

Nyckeltal för 2016

Personal

Det skedde inga betydande förändringar i antalet ordinarie anställda vid räddningsverket under 2016. Antalet anställda var i genomsnitt 676 personer och antalet netto-löntagare 645.

Till räddningsväsendets avdelning anställdes 12 akutskötare för en tidsbunden anställning på två år för att minska personalunderskottet inom akutvården. Från räddningsverkets Räddningsskola utexaminerades 15 brandmän-akutvårdare på hösten.

År 2016 deltog räddningsverket tillsammans med sta-

dens övriga ämbetsverk i Kunta10-undersökningen, vars syfte är att utreda personalens arbete inom den kommunala sektorn samt förändringar i arbetet och arbetslivets inverkan på personalens hälsa och välbefinnande. Målet för undersökningen var Helsingfors och tio andra kommuner.

Räddningsverkets Kunta10-resultat var bättre inom nästan alla delområden år 2016 jämfört med den föregående Kunta10-undersökningen (2014). Medarbetarkompetensen utvecklades mot det bättre och atmosfären på

arbetsplatsen var bättre jämfört med den föregående Kunta10-undersökningen. Även den upplevda diskrimineringen och arbetsplatsmobbingen bland personalen minskade klart men det återstår ännu mycket att förbättra inom detta område. Chefernas stöd ökade och utvecklingssamtalen fördes till nästan hundra procent. Man bidrog även till arbetstrivseln genom att ordna två personalfester på hösten. I februari 2017 fastställer man i samarbete med personalen anstalts- och enhetsspecifika utvecklingsobjekt för arbetshälsan.

År 2016 ledde 30 av de 68 inträffade olycksfallen i arbetet till frånvaro. Totalantalet frånvarodagar uppgick till 557, vilket var 35 procent mindre än under 2015. Av olycksfallen i arbetet var åtta stycken idrotts- eller motionsrelaterade olyckor som ledde till frånvaro. Frånvarodagarna till följd av idrotts- eller motionsrelaterade olyckor var 102, det vill säga 70 procent mindre än under 2015.

Hösten 2016 utsågs arbetsgruppen Altistus med uppgiften att kartlägga och utveckla verksamhetsmodeller för att minska kemiska exponeringsfaktorer i samband med släckningsuppdragen. De två första utbildningarna kring exponeringsfaktorer ordnades för personalen i december. Företagshälsan Helsingfors genomförde en riktad arbetsplatsutredning för släckningsuppdrag (byggnadsbränder) där i synnerhet exponeringen beaktades. Hälsokontrollerna av personalen vid räddningsväsendets avdelning justerades med beaktande av exponeringen.

Mer information om räddningsverkets personal finns på sida 29.

Ekonomi

Ekonomiskt sett var år 2016 stramt för räddningsverket. Räkenskapsperiodens verksamhetsbidrag på 38,73 miljoner euro överskred målet med 4,6 procent, vilket innebär att det var 1,89 miljoner euro bättre än räkenskapsperiodens budget. Tack vare en stram hushållning kunde man hålla sig till de budgeterade driftskostnaderna på 52,36 miljoner och utfallet var 99,8 procent.

Räkenskapsperiodens verksamhetsinkomster överskred budgeten med 10 procent. Avgifterna för brandsyner och andra tillsynsprestationer samt straffavgifter för falska brandlarm uppgick till nästan 615 000 euro. Tack vare att inkomsterna från egenriskandelarna av akutvårdens avgifter ökade, minskade avtalsersättningarna som debiterades av HNS till cirka 7,4 miljoner euro.

Räddningsväsendets nettodriftskostnader per invånare var 58,5 euro och bruttoutgifter 65,6 euro. Kostnaderna för akutvårdstjänsten, första insatsen och avskrivningarna medräknade, var 17,8 euro per invånare.

Räddningsverket höll sig till investeringsbudgeten. Kajen vid depån för oljebekämpning i Sandhamn samt tre arbetsbåtar i klass D för oljebekämpning färdigställdes. När det gäller annan lös egendom köpte man tvättmaskiner och torkskåp för tryckluftsapparater samt värmekameror och gjorde andra nödvändiga ersättande an-

skaffningar. Ombyggnaden av Haga räddningsstation blev färdig och stationen kunde återigen användas i operativt syfte i slutet av året. Ombyggnaden av skyddsrummet i Näs höjden fortsatte med ett kanalisationsarbete och en reparation av avloppen och golvet.

Mer information om räddningsverkets ekonomi finns på sidorna 29–31.

Uppnående av målen

Bindande operativa mål

Målet på 8 200 säkerhetspoäng överskreds rejält med resultatet 8 802. Likaså överskreds utbildningsmålet för lednings- och specialpersonalen med tydlig marginal. Med säkerhetspoängen följer man upp genomförandet av övervakningsverksamheten och säkerhetskommunikationen. Man får en säkerhetspoäng för varje åtgärd som vidtagits i syfte att höja ett objekts säkerhetsnivå och som man använt fyra timmar för.

När det gäller räddningsverksamheten satte man upp som mål för räddningsverket att man når objektet inom sex minuter med en räddningsenhet vars styrka är 1 + 3 i 60 procent av de brådskande uppdragen. Den ovan nämnda eftersträlvade tiden på sex minuter gäller för tätbebyggda områden, så kallade riskklass I områden. Resultatet var 54 procent, sex procent under målet. Miniminivån (50 procent) enligt de riksomfattande instruktionerna nåddes emellertid.

Även inom akutvården låg man med resultatet 67 procent under den målsatta nivån på 70 procent för den eftersträlvade insatstiden på 8 minuter. Antalet uppdrag för akutvårdstjänsten ökade kraftigt och överskred nivån för 2015 med 11 procent.

Andra operativa mål

Risksiffrorna vid övervakningsobjekten fortsatte att visa en positiv utvecklingstrend. Upp till 85,5 procent av alla kontrollerade objekt nådde miniminivån (83,3 procent år 2015). Målet för akutvårdsenheternas uppdragsbundenhet uppnåddes inte. Uppdragsbundenheten för de transporterande enheterna ökade med över fyra procentenheter till 50,8 procent. Lednings- och läkarenheten medräknade ökade bundenheten till 46,7 procent.

Förfarandena för tidigt stöd och testerna av funktionsförmågan genomfördes till hundra procent. Inom den kompletterande utbildningen överskred utfallet den planerade målnivån på 80 procent med sju procentenheter. När det gäller antalet deltagardagar i utbildningar överskreds nivån för 2015 med 223 dagar. Resultatet för egenkontroller i bostadshus överskred målet på 1 000 fastigheter med över 40 procent.

Det nya personplaneringssystemet HESU togs i operativt bruk.

Rescue Commander's review

A year of change would be a very apt description for 2016, which was marked by preparations for historically significant changes. Preparations have been underway within the City of Helsinki for a management system overhaul, whilst the Health, Social Services and Regional Government Reform has also been underway at the same time at national level. The City reform is already well underway, and the transition to a new mayoral system and a City group comprised of different departments will be carried out in June 2017. The Rescue Department is involved in the City's reforms and will become a part of the City Environment Sector, whilst retaining its current structure and the Rescue Committee. The Health, Social Services and Regional Government Reform is progressing at policy level, as well as within the rescue operations development project led by the Ministry of the Interior. A reorganisation of rescue operations has been undertaken between the Uusimaa rescue departments.

Amidst these major changes it is important to ensure that the Rescue Department's services continue to operate smoothly and efficiently. The Rescue Department and its staff managed to excel in achieving all the key operational and financial objectives set for the year. The growing number of call-outs, the tightening financial situation, and the uncertainty brought about by the ongoing changes, all add to the value of the results achieved. In addition to our personnel, we would also like to thank our key authority partners and third sector actors for their part in helping us achieve these results.

The biggest challenges for our personnel during the year under review were brought about by the ongoing increase in the number of emergency medical call-outs, with call-out numbers growing more or less uniformly since 2005. Despite this growth, the emergency medical care service level, as well as client and stakeholder satisfaction, have remained good. This is down to the high level of professional expertise and flexibility amongst our personnel, for which I would like to extend special thanks to our staff working in emergency medical care and to Helsinki University Hospital's Emergency Medi-

cine and Services, with whom we have been working to keep the situation under control. At the end of 2016 we received some additional resources, which came in very useful.

If we look at the vital factors behind last year's good results and successful management of demanding challenges, one common denominator comes up again and again – skill. Even our basic duties pose high requirements in terms of skill level, and these requirements are constantly developing in anticipation of society's risk development. Our customers' safety is developing considerably thanks to educational means. When we cast our eyes towards the future development of safety, it is our ability to both learn and create the skills that will form the factors supporting us, and, therefore, that is where we must focus our efforts now. In this work, the Rescue School is a cornerstone of our success, thanks to which we will, without a doubt, be able to take on the challenges we will encounter.

With thanks for the excellent cooperation,

Simo Weckstén
Rescue Commander

Key information from 2016

Personnel

No significant changes took place in the number of personnel in the Rescue Department in 2016. The average number of personnel was 676, and the net number of employees 645.

The Rescue Department hired 12 fixed-term ambulance technicians on two-year contracts to address the emergency medical care personnel shortage. In the autumn 15 firefighter-paramedics graduated from the Rescue Department's Rescue School.

In 2016, the Rescue Department, together with the City's other departments, participated in the Kunta10 study, the purpose of which is to review the work of municipal personnel and the changes to it, as well as the impacts of working life on the staff's health and well-being. In addition to Helsinki, ten other municipalities were studied.

The Rescue Department's Kunta10 results improved in 2016 in almost all subsections of the questionnaire, compared to the previous Kunta10 study (2014). In terms of

working community skills, development was positive and the workplace atmosphere improved in comparison to the previous Kunta10 study. Instances of discrimination and workplace bullying experienced by personnel decreased significantly, but there is still room for improvement in this area. Support from supervisors increased and development review discussions saw almost 100% attendance. Occupational well-being was also improved by arranging two staff parties in the autumn. In February 2017 departmental and unit specific occupational well-being development targets are to be established with the personnel.

Of the 68 accidents that occurred at work in 2016, 30 led to absences. A total of 557 days of absence were taken, which is 35% less than in 2015. Of the accidents at work leading to absences, eight were exercise-related. A total of 102 days of absence were taken for exercise-related accidents, which is 70% less than in 2015.

In autumn 2016 the exposure working group was set up with the task of surveying and developing operating models to reduce exposure to chemicals when dealing with fire-related call-outs. The first two exposure training events were held for the staff in December. Occupational Health Helsinki created a workplace report concerning fire call-outs (building fires), in which particular attention was paid to exposure. Exposure-related refinements were made to the Rescue Department's staff health checks.

More information about the Rescue Department's personnel can be found on page 29.

Finances

For the Rescue Department, 2016 was a tough year financially. The operating margin for the financial year, EUR 38.73 million, exceeded the objective set by 4.6% and was approximately EUR 1.89 million over than the period's budget. The Department's operating cost budget of EUR 52.36 million, due to the strained financial situation, was kept to, with a result of 99.8%.

The operational revenue of the financial year exceeded the budgeted 10%. Fees charged amounted to approximately EUR 615,000 for fire inspections, other inspection work and false fire alarms. Due to the higher returns from emergency medical care related excess payments, the contract fees charged to the Hospital District of Helsinki and Uusimaa reduced and totalled approximately EUR 7.4 million.

The net operational expenditure on rescue operations was EUR 58.50, or EUR 65.60 gross. Emergency medical care costs, including first response and depreciation, were EUR 17.80 per resident.

The Rescue Department remained within the investment budget. The Santahamina oil spill response depot's quay and three D-class oil spill prevention boats were completed. In terms of other assets, compressed air apparatus washing machines and drying cabinets, as well as thermal imaging cameras, were purchased, and other

necessary replacement purchases were made. Renovation of Haaga Rescue Station was completed, and the station was returned to normal operative use at the end of the year. Renovation of Niemenmäki civil defence shelter continued with channelling works and drainage and floor repairs.

Further information about the Rescue Department's finances can be found on pages 29–31.

Achievement of objectives

Binding operational objectives

The safety point objective of 8,200 was comfortably exceeded, with a result of 8,802. Similarly, the civil defence shelter management and specialist personnel training objective was clearly achieved. The realisation of supervision operations and safety communications is monitored with safety points. One safety point is achieved through measures carried out to improve a site's safety level, requiring four hours of labour per point.

Regarding rescue operations, the Rescue Department's objective was set as a 1+3 rescue unit arriving at 60% of urgent call-outs within six minutes. This six minute objective applies to densely built and inhabited areas, as well as so-called risk class I areas. The result was 54%, which was 6% below target. However, the minimum level in accordance with national guidelines (50%) has been achieved.

In emergency medical care the objective of reaching 70% of patients with an eight minute delay or less was also missed, with the level achieved being 67%. The number of call-outs received by the emergency medical care service underwent strong growth, exceeding the 2015 level by 11%.

Other operational objectives

There was continued positive development in the risk rating of sites inspected. The minimum level was achieved by 85.5% of sites audited (83.3% in 2015). The emergency medical services units' call-out engagement objective was not achieved. The call-out engagement for transportation units grew by over four per cent, to 50.8 per cent. Including the management and doctor unit, engagement increased to 46.7 per cent.

Early support methods and operating ability tests were fully realised. In complementary training, realisation in relation to the plan surpassed the 80% objective level by seven per cent. The 2015 level in terms of number of training days was exceeded by 223 days. The result of in-house control for residential buildings exceeded the 1,000 property objective by over 40 per cent.

The new personnel planning system HESU was brought into operational use.

Tilastot

Pelastuslaitoksen henkilöstö

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2016

	vakituinen	määräaikainen	kaikki
Hallinto- ja kehittämisosasto	93	5	98
Pelastustoimen osasto	473	28	501
Tekninen osasto	81	6	87
Kaikki yhteensä	647	39	686

Pelastustoimen tunnusluvut 31.12.2016

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama
Suoritetavoitteet					
Turvallisuuspisteet	8 200	0	8 200	8 802	602
Väestönsuojelukoulutukset	10	0	10	11	1
Tehokkuus/taloudellisuus					
Kaukolämmön kulutus (2010=100)	90	0	90	90	0
Sähkön kulutus (2010=100)	90	0	90	90	0
Toiminnan laajuustiedot					
Asukasluku	628 213	0	628 213	636 000	7 787
Palo- ja pelastustehtävät ilman ensivastetta	7 400	0	7 400	7 561	161
Enzivastetehtävät	900	0	900	998	98
Ensihoitotehtävät ensivaste mukaan lukien	54 600	0	54 600	60 695	6 095
Resurssit					
Vakanssit vuoden lopussa	693	0	693	688	-5
Palkansaajat keskimäärin tilikaudella	672	0	672	649	-23
Bruttokäyttömenot, 1 000 euroa	52 198	0	52 198	52 276	-78
Nettokäyttömenot, 1 000 euroa	38 335	0	38 335	36 990	1 345

Tuottavuusmittari

	TA 2016	2016	2015	2014	2013
Bruttokäyttömenot, euroa/asukas	81,9	82,2	82,0	83,9	84,4
Nettokäyttömenot, euroa/asukas	60,1	58,2	56,6	58,6	66,1
Tuottavuus (2013=100)	101,9	107,7	105,5	103,1	100,0

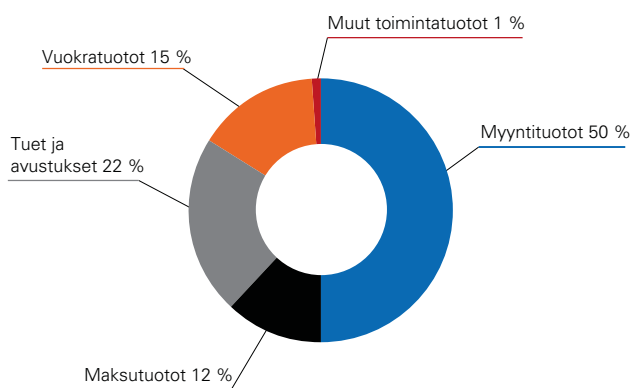
Tilankäytön tehokkuuden mittari

	TA 2016	2016	2015	2014	2013
Tilojen kokonaispinta-ala htm ²	173 624	177 750	173 624	173 624	178 465
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Vuokrakustannukset, 1 000 euroa/vuosi	6 061	6 480	6 517	6 602	6 580
Toimipaikkojen määrä	10	10	10	10	11

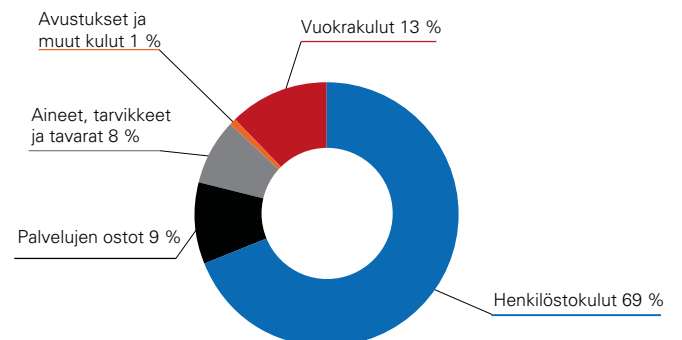
Talousluvut

	2016 toteutuma	2016 budjetti	
TUOTOT			
Myyntituotot	7 576 372	7 690 000	98,5 %
Maksutuotot	1 781 628	1 134 000	157,1 %
Tuet ja avustukset	3 442 851	2 784 000	123,7 %
Vuokratuotot	2 361 196	2 250 000	104,9 %
Muut toimintatuotot	123 599	5 000	2 472,0 %
	15 285 646	13 863 000	110,3 %
KULUT			
Palkat ja palkkiot	-26 708 996	-27 070 500	98,7 %
Henkilösivukulut	-9 080 359	-9 194 274	98,8 %
Palvelujen ostot	-5 259 496	-5 039 000	104,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 403 372	-3 958 500	111,2 %
Avustukset	-140 000	-140 000	100 %
Vuokratulut	-6 479 928	-6 888 000	94,1 %
Muut toimintakulut	-204 257	-68 726	297,2 %
	-52 276 409	-52 359 000	99,8 %
POISTOT			
	-1 741 958	-2 122 000	82,1 %
Kaikki yhteensä	-38 732 721	-40 618 000	95,4 %
Henkilöstökulut	35 789 355		
Palvelujen ostot	5 259 496		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 403 372		
Avustukset ja muut kulut	344 257		
Vuokratulut	6 479 928		
	52 276 409		

Tuotot

Kulut

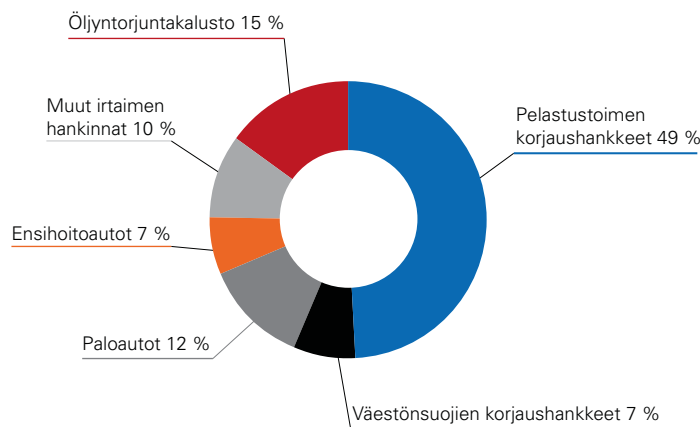

Pelastuslaitos – Pääomatalous vuonna 2016

Pelastustoimen investoinnit 2016

Talousarviokohta	Talousarvio	Määrärahasiirrot	Hankintasopimukset	Osuus
Pelastusasemien korjaushankkeet	4 987 000,00	2 921 000,00	7 908 000,00	49,17 %
Väestönsuojien korjaushankkeet	994 000,00	167 000,00	1 161 000,00	7,22 %
Paloautot	1 130 000,00	864 000,00	1 994 000,00	12,40 %
Ensihoitootot	290 000,00	784 000,00	1 074 000,00	6,68 %
Muut irtaimen hankinnat	1 594 000,00	-21 000,00	1 573 000,00	9,78 %
Öljyntorjuntakalusto	1 145 000,00	1 227 000,00	2 372 000,00	14,75 %
YHTEENSÄ			16 082 000,00	100,00 %

Pelastuslaitos pysyi irtaimen omaisuuden investointimäärärahabudjetissa.

Säiliö- ja nostolava-autojen hankinnat kilpailutettiin ja projektit jatkuvat vuonna 2017. Lääkäriambulanssin toimitus on vuonna 2017.

Santahaminan öljyntorjuntavarikon laiturit ja kolme D-luokan öljyntorjunnan työvenettä valmistuivat.

Muun irtaimen osalta hankittiin paineilmalaitteiden pesukoneita ja kuivauskaappeja, lämpökameroita sekä tehtiin muita tarpeellisia korvaushankintoja.

Haagan pelastusaseman peruskorjaus valmistui ja asema saatiin normaaliin operatiiviseen käyttöön vuoden lopussa.

Niemenmäen väestönsuojan peruskorjaus jatkui kanavointityöllä ja viemäri- ja lattiakorjauksella.

Valvonnalliset toimenpiteet vuonna 2016

Palotarkastukset	4 261
Määräaikaiset palotarkastukset yhteensä	1 237
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	139
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	271
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	345
A4 Teollisuus- ja varistorakennukset	175
A5 Maatalousrakennukset	1
A6 Muut rakennukset ja kohteet	222
Asuinrakennukset	92
Vapaa-ajan rakennukset	0
Jälkitarkastukset	1 172
Erityiset palotarkastukset	304
Ylimääräiset palotarkastukset	218
Yleisötilaisuuksien palotarkastukset	85
Asiakirjavalvonta	2 638
Omavalvontalomakkeet	950
Pelastussuunnitelmat	3
Yleisötaphtumien pelastussuunnitelmat	591
Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjat	1094
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastukset ja päätökset	201
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastuskäynnit	79
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävä asiakirjavalvonta	0
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät päätökset	122
Asiantuntijapalvelut	1 392
Rakentamisen ja maankäytön suunnittelun ohjaus	1 326
Muut lausunnot (ml. ympäristölausunnot)	66
Muut päätökset	0
Käsitellyt poistumisturvallisuusselvitykset	64
Palon- ja onnettomuustutinnan selosteet	92
Palontutinnan selosteet	75
Onnettomuustutkintaraportit	17
VALVONNALLISET TOIMENPITEET YHTEENSÄ	8 648

Turvallisuuskoulutukset 2016

Aihealue	Osallistujamäärä
Alkusammutus	3 266
Arjen turvallisuus	8 338
Asumisen turvallisuus	1 427
Ensiapukoulutus	136
Hätänumero 112	200
Muihin valmiusorganisaatioihin nimettyjen henkilöiden koulutus	154
Muu	
Muu aihe	1 120
Muu koulutus	778
Muu tulipysäkkikoulutus	158
Nou Hätä!	2 683
Palonehkäisy	2 305
Paloturvallisuus	1 558
Pelastussuunnitelma	6
Pelastustoimen esittely	5 083
Poistumisturvallisuus	6 340
Toiminta hätätilanteessa	171
Toiminta onnettomuustilanteessa	200
Tulipysäkki-interventio	25
Tulityökoulutus	
Turvakävely	816
Väestönsuojien tekniseen kunnossapitoon liittyvä koulutus	18
Kaikki yhteensä	34 782

* Raportointia on täsmennetty suhteessa edellisvuosiin

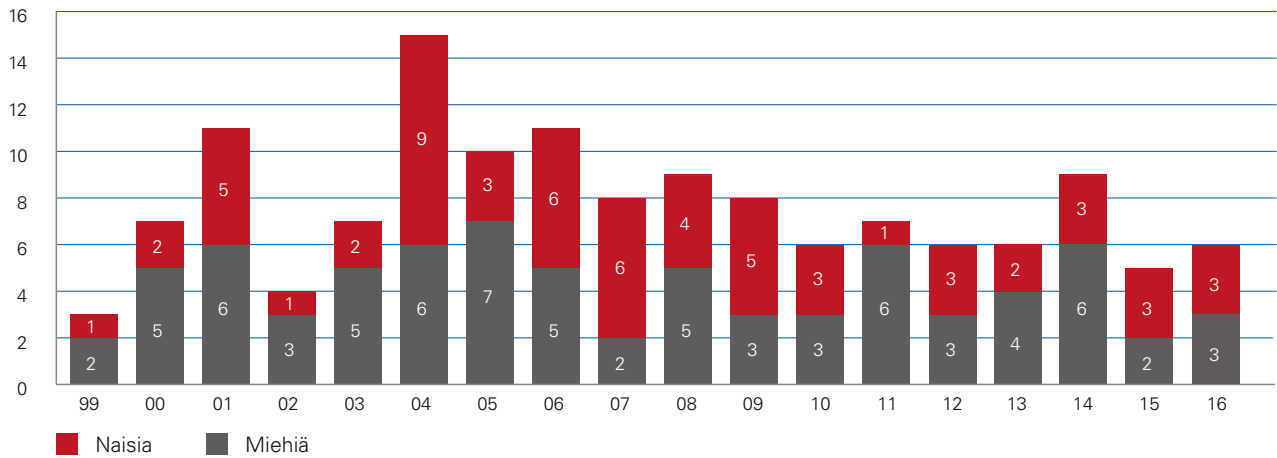
** Samassa koulutustilaisuudessa on voitu käsitellä useampaa kuin yhtä aihealuetta

Kohderyhmä	Osallistujamäärä
Alle kouluikäiset	1 529
Asuinrakennusten asukkaat	1 054
Hoitolaitosten henkilökunta	3 616
Ikäihmiset	853
Korkea-asteen oppilaitosten opiskelijat	80
Lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijat	2 006
Maahanmuuttajat	262
Majoitusliikkeiden henkilökunta	112
Muu kohderyhmä	1 287
Muut väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvat	43
Oppilaitosten henkilökunta	1 536
Peruskoulun 1-6 -luokat	1 885
Peruskoulun 7-9(10) -luokat	3 439
Päivähoitohenkilökunta	365
Suuri yleisö	6 505
Virkamiehet ja luottamusmiehet	998
Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstö	55
Yhteisöjen, järjestöjen ym. jäsenet	528
Yritysten, liike- ja teollisuuslaitosten henkilökunta	1 310
Kaikki yhteensä	27 463

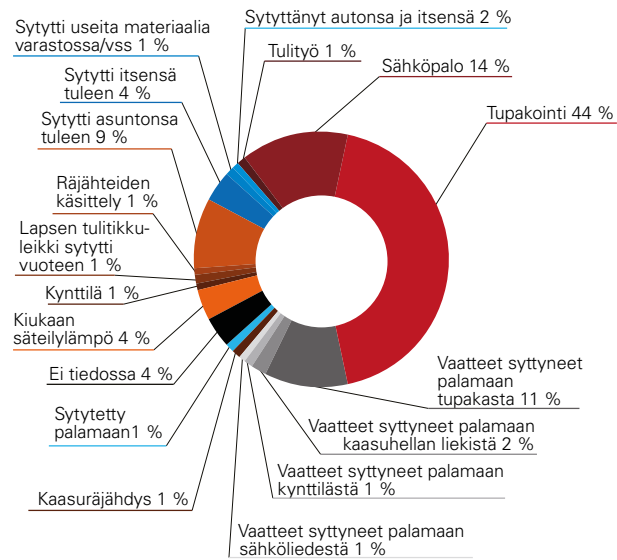
* Raportointia on täsmennetty suhteessa edellisvuosiin.

** Samassa koulutustilaisuudessa on voitu käsitellä useampaa kuin yhtä aihealuetta

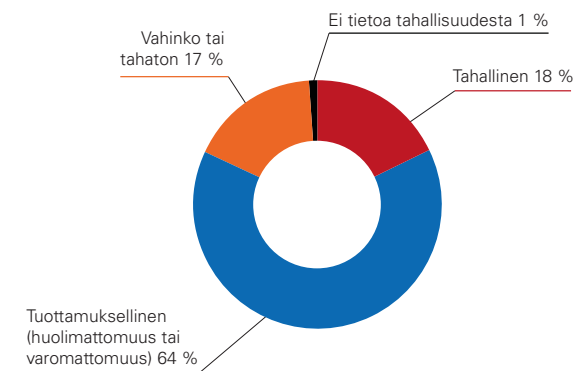
Tulipaloissa menehtyneiden määrät ja sukupuolijakauma Helsingissä 1999–2016

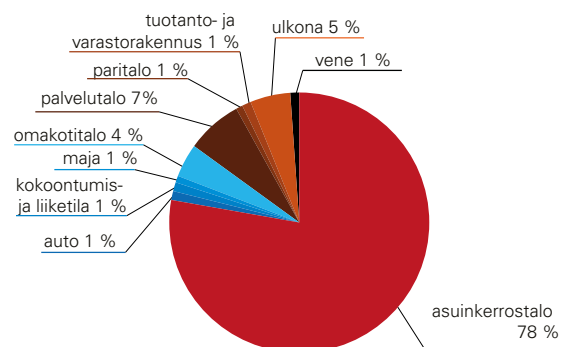
Arvioidut syttymissyyn tulipaloissa, joissa menehtyi ihmisiä 1999–2016

Arvioidut syttymissyyn tulipaloissa, joissa menehtyi ihmisiä 1999–2016

Rakennustyyppit tulipaloissa, joissa kuoli ihmisiä 1999–2016

Nuohoustoimen tilasto 2016

	kpl
Kortistossa olevien kiinteistöjen määrä:	20 350
Nuohottujen kiinteistöjen määrä:	13 399

Tulisijoista aiheutuneita rakennuspaloja tai niiden vaaroja

Arvio tulipalon syttymissyystä	2014	2015	2016	Yhteensä
Kuuma tai hehkuva esine tai tuhka	24	21	21	93
Nokipalo	1	2	2	6
Kipinä tai kekäle tulisijasta tai hormista	1	2	2	6
Vaurio tulisijassa tai hormissa	1	1	3	6
Riittämätön suojaetäisyys	15	10	14	48

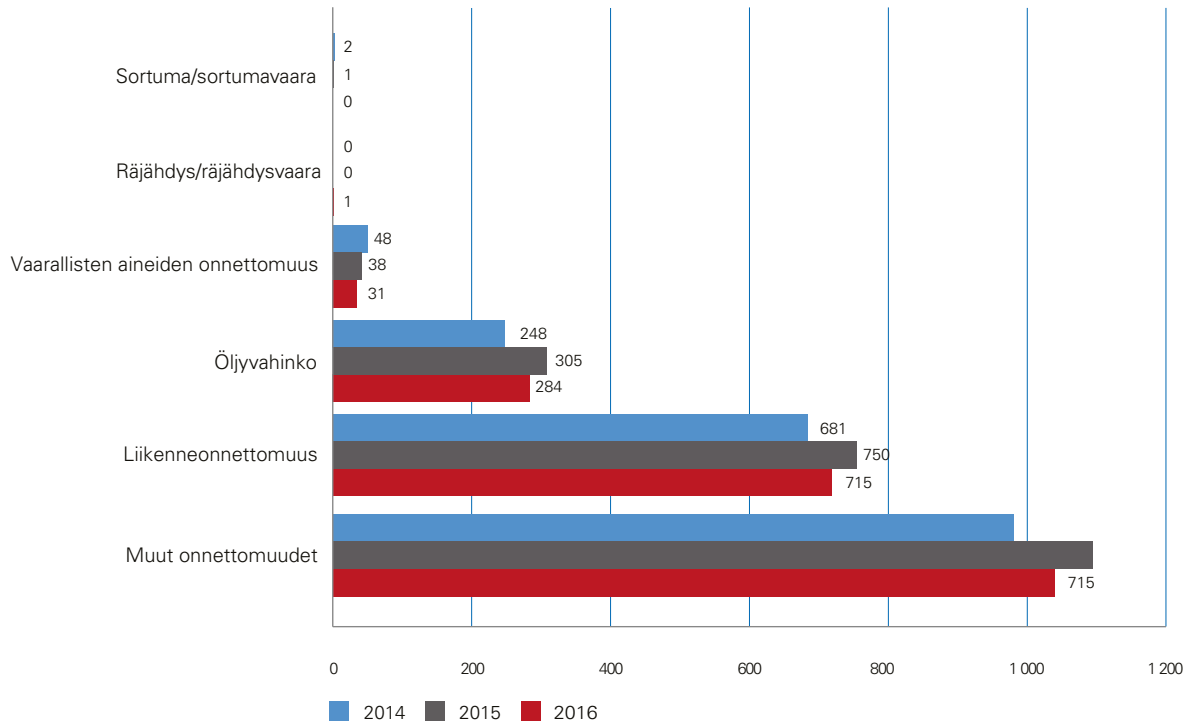
Pelastustoimen hälytystilasto 2012–2016

	2012	2013	2014	2015	2016
TULIPALOT	906	997	1062	871	945
Rakennuspalo	140	136	127	117	119
Rakennuspalovaara	342	328	380	325	335
Maastopalo	56	151	161	78	94
Liikennevälinepalo	142	120	138	108	141
Muu tulipalo	226	262	256	243	256
MUUT ONNETTOMUUDET	1 108	987	979	1 094	1 031
Liikenneonnettomuus	782	654	681	750	715
Öljyvahinko	280	283	248	305	284
Vaarallisten aineiden onnettomuus	42	45	48	38	31
Räjähdys/räjähdysvaara	1	3	0	0	1
Sortuma/sortumavaara	3	2	2	1	0
MUUT TEHTÄVÄT	6 157	6 407	6 102	6 444	6 837
Autom. paloilmottimen tarkastus-/varmistustehtävä	2 508	2 393	2 170	2 159	2 368
Palovaroittimen tarkastus-/varmistustehtävä	420	359	500	448	596
Muu tarkastus-/varmistustehtävä	897	938	980	973	988
Ensivastetehtävä	1 026	1 117	869	816	933
Ihmisen pelastaminen	121	143	172	170	178
Eläimen pelastaminen	545	676	755	948	787
Vahingontorjuntatehtävä	331	450	343	545	523
Avunantotehtävä	158	193	129	186	246
Virka-aputehtävä	151	138	184	198	218
Tietoa ei ole kysytty	0	0	0	0	0
Yhteensä	8 171	8 391	8 143	8 408	8 813
Yhteistoimintatehtävä*	131	138	198	176	194
Yhteistoimintatehtävä**	210	270	259	189	229

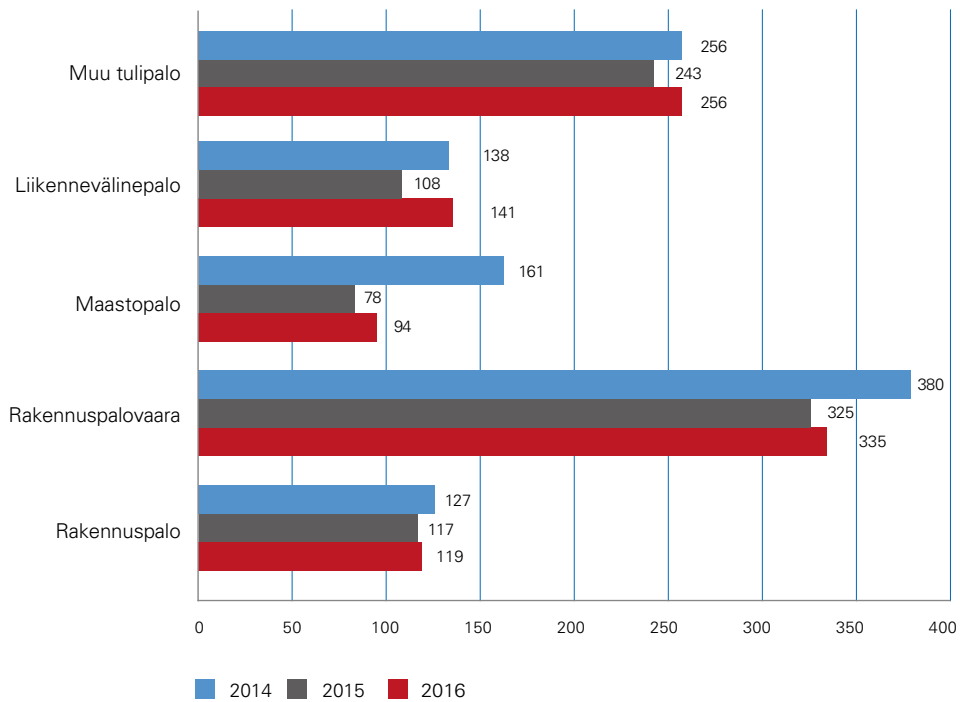
* Helsingissä tapahtuneet yhteistoimintatehtävät, joissa Helsinkiä on avustettu. Nämä tehtävät sisältyvät yllä olevaan taulukkoon, johon ne on listattu ensisijaisen onnettomuustyyppin mukaan.

** Yhteistoimintatehtävät, joissa Helsinki on avustanut muita pelastuslaitoksia. Nämä tehtävät on kirjattu ensisijaisen onnettomuustyyppin mukaan avustettavan pelastuslaitoksen tehtäväksi.

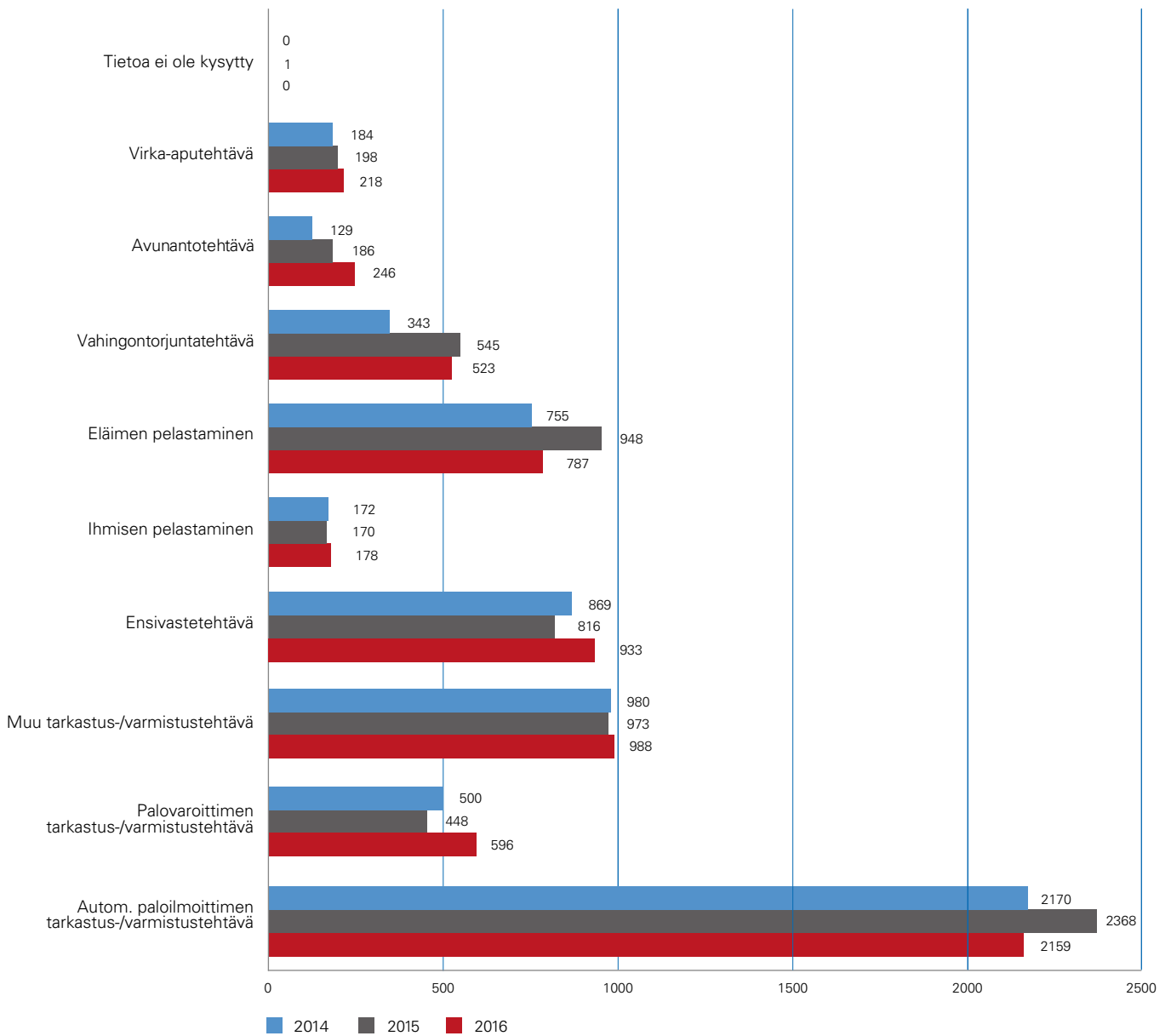
Pelastustoimen onnettomuudet vuosittain 2014–2016

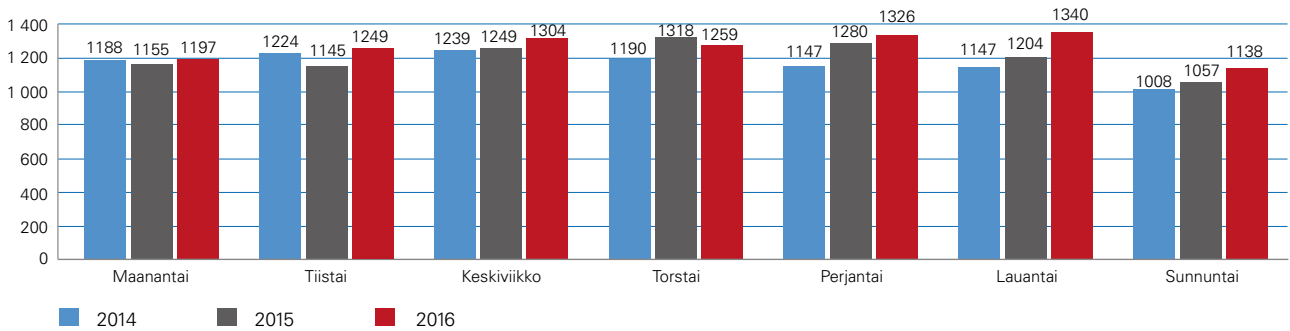
Tulipalot 2014–2016

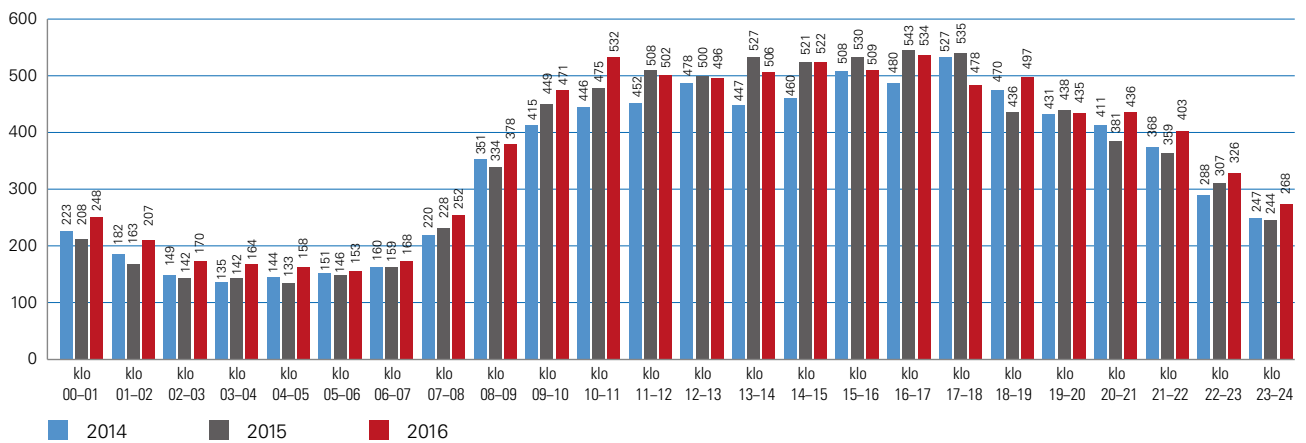
Pelastustoimen muut tehtävät vuosittain 2014–2016

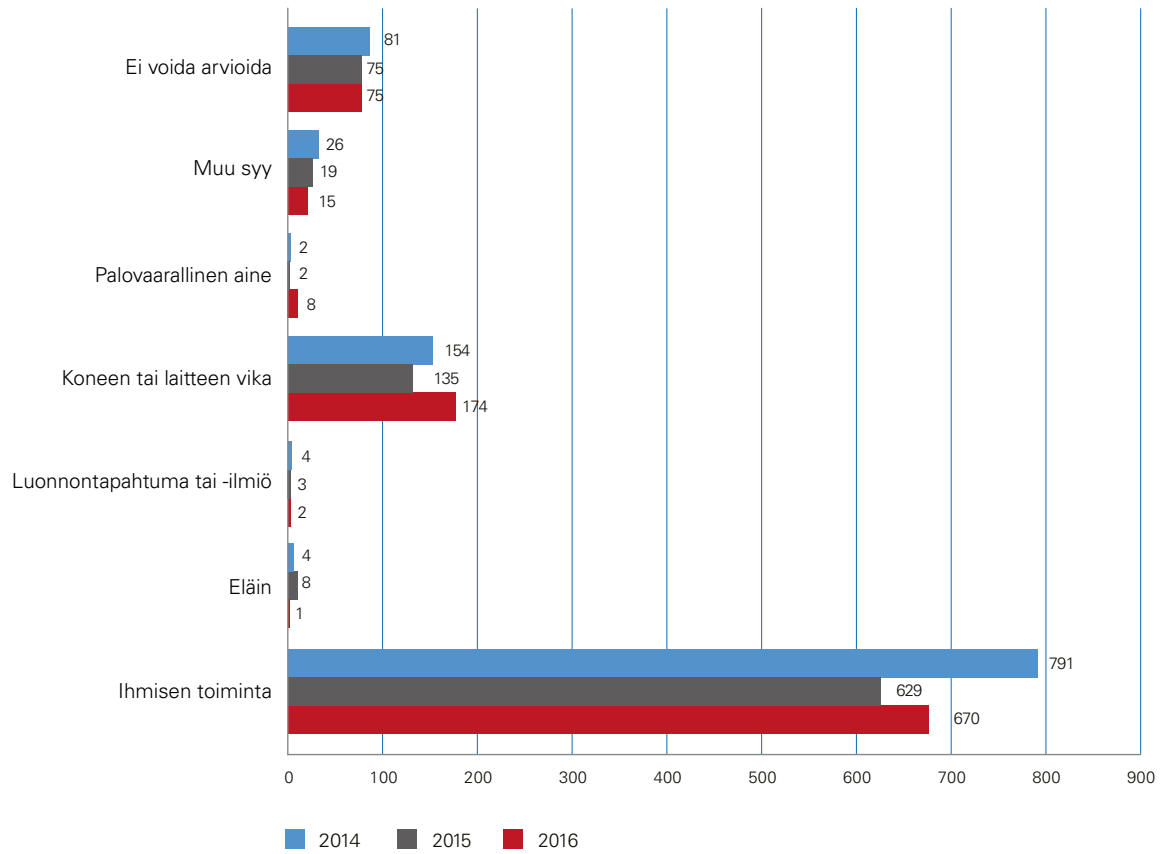
Pelastustoimen tehtävät viikonpäivän mukaan 2014–2016

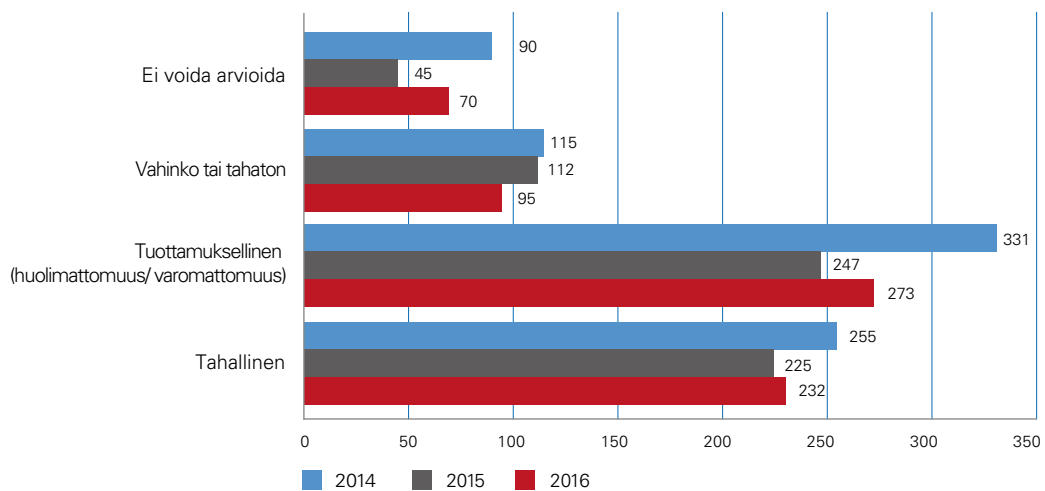
Pelastustoimen tehtävät kellonajan mukaan 2014–2016

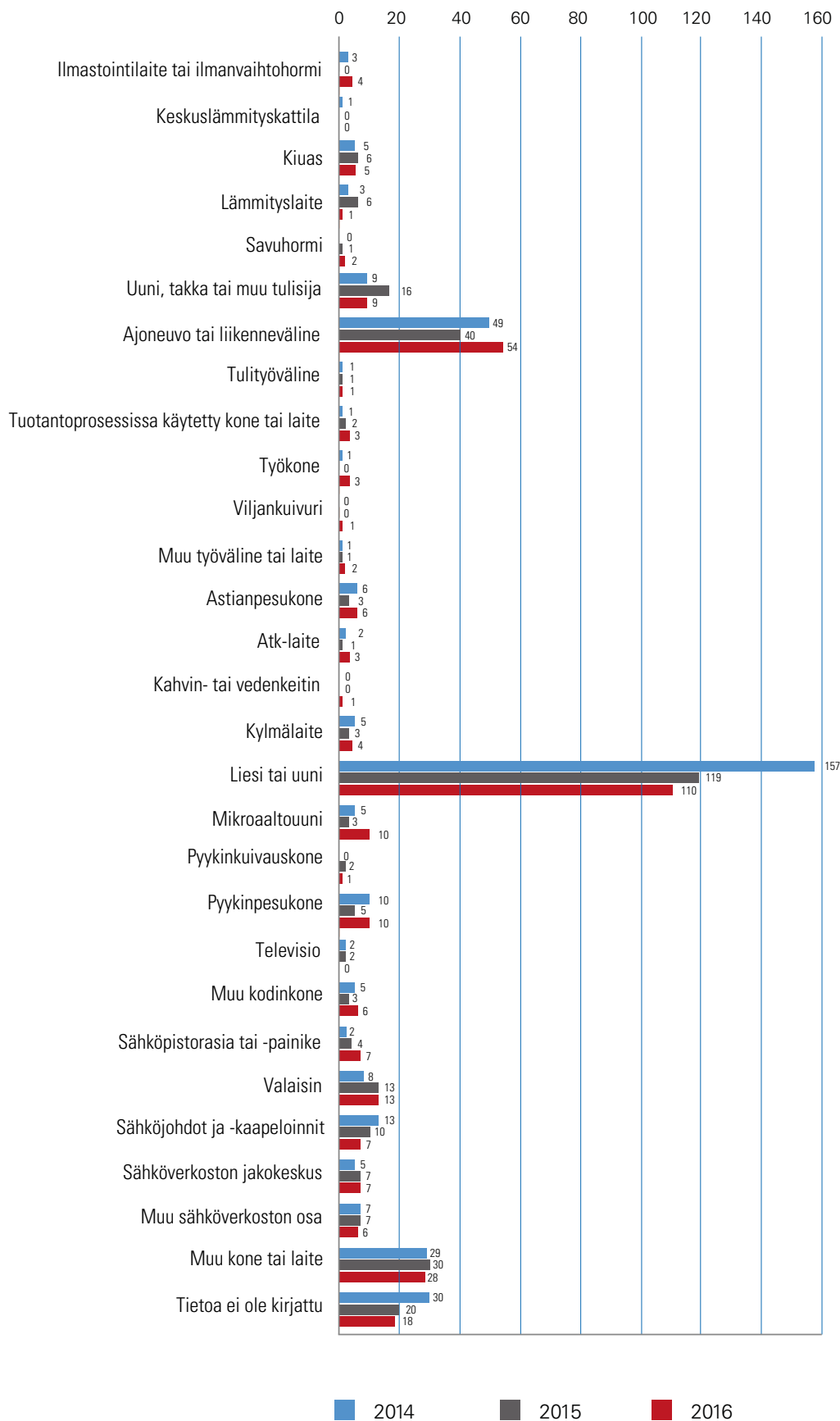
Tulipalon pääasiallinen aiheuttaja 2014–2016

Arvio tulipalon tahallisuudesta 2014–2016

Arvio tulipalon aiheuttaneesta koneesta tai laitteesta 2014–2016

Tehtävät yksiköittäin ja asemittain 2012–2016

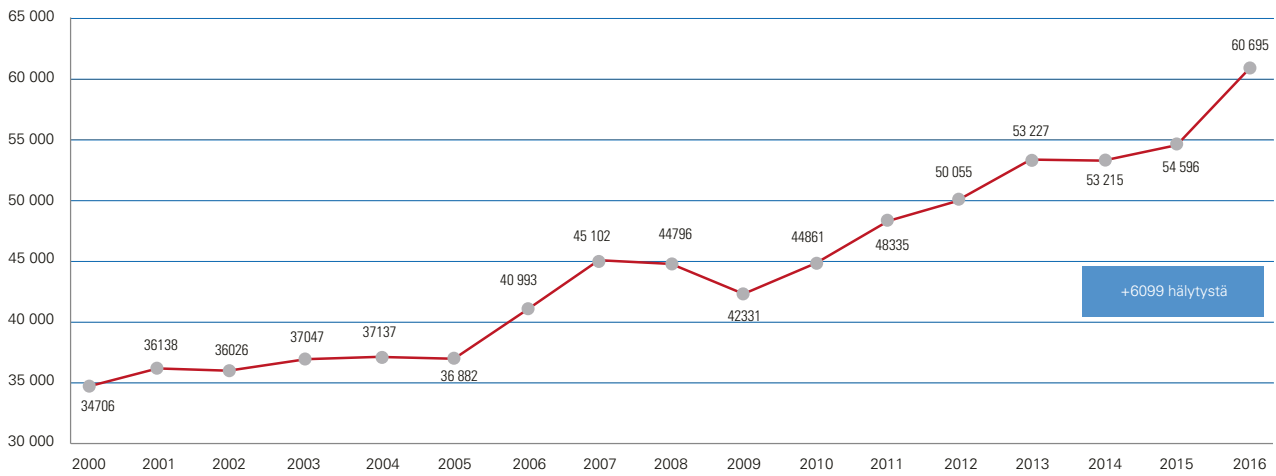
Yksikötunnus	2012	2013	2014	2015	2016	Yksikön laatu
RHE20	4	2				Johtoyksikkö
RHE30	111	88	66	60	45	Johtoyksikkö
RHE40	1 213	1 013	925	946	1051	Johtoyksikkö
RHE 41		2	1		7	Johtoyksikkö
RHE100	4	3	9	4	3	Johtokeskusyksikkö
RHE111	3	3		1	2	Linja-auto
RHE101	1 563	1 373	1 439	1 434	1603	Pelastusyksikkö
RHE103			238	309	12	Säiliöyksikkö
RHE105	1 149	1 085	1 012	1 019	1133	Raskaspelastusyksikkö
RHE1095	330	383	370	393	658	Eläinpelastusyksikkö
RHE106	572	496	439	391	446	Nostoyksikkö
RHE1062	137	160	150	147	145	Nostoyksikkö
RHE109		1			1	suuronnettomuusyksikkö
RHE201	1 235	1 029	1 599	1 621	1796	Sukellus/pelastusyksikkö
RHE205	601	217	100			Sukellus/pelastusyksikkö
RHE206	134		31	152	138	Nostoyksikkö
RHE211	62	893	11		0	Pelastusyksikkö
RHE216	22	96	2		0	Nostoyksikkö
RHE208	9	3	4		6	Hengityssuojainhuoltoyksikkö
RHE2082				1		Vene/alus
RHE301	1 326	1 299	1 366	1 395	1491	Pelastusyksikkö
RHE303	414	327			12	Säiliöyksikkö
RHE306	147	143	42		11	Nostoyksikkö
RHE401	1 035	982	1 075	1 018	1096	Pelastusyksikkö
RHE4094	75	63	90	84	153	Kontti/huoltoyksikkö
RHE501	870	894	916	909	1000	Pelastusyksikkö
RHE503	190	164	185	174	160	Säiliöyksikkö
RHE5099		1	1		1	Kontti/huoltoyksikkö
RHE601	997	1 029	1 071	1 037	1052	Pelastusyksikkö
RHE606	205	187	214	209	209	Nostoyksikkö
RHE6094	25	21	20	18	29	Kontti/huoltoyksikkö
RHE609	36	37	24	37	31	Kontti/huoltoyksikkö
RHE6098	10	3	2	8	3	Mönkijä
RHE60982			1	4	1	Mönkijä
RHE608	3	3	6	3	5	Vene/alus
RHE6082	1		5	2	5	Vene/alus
RHE701	677	748	717	719	828	Pelastusyksikkö
RHE703	179	188	147	101	161	Säiliöyksikkö
RHE7058				17	26	Kemikaalintorjuntayksikkö
RHE7094	27	28	17			Kontti/huoltoyksikkö
RHE709	241	250	213	246	226	Öljyntorjuntayksikkö
RHE708	8	19	16	19	11	Vene/alus
RHE801	19	28	47	56	61	Pelastusyksikkö
RHE808	11	22	26	22	42	Vene/alus

Kallion pa.	Erottajan pa.	Haagan pa.	Käpylän pa.
Malmin pa.	Mellunkylän pa.	Herttoniemen pa.	Suomenlinnan pa.

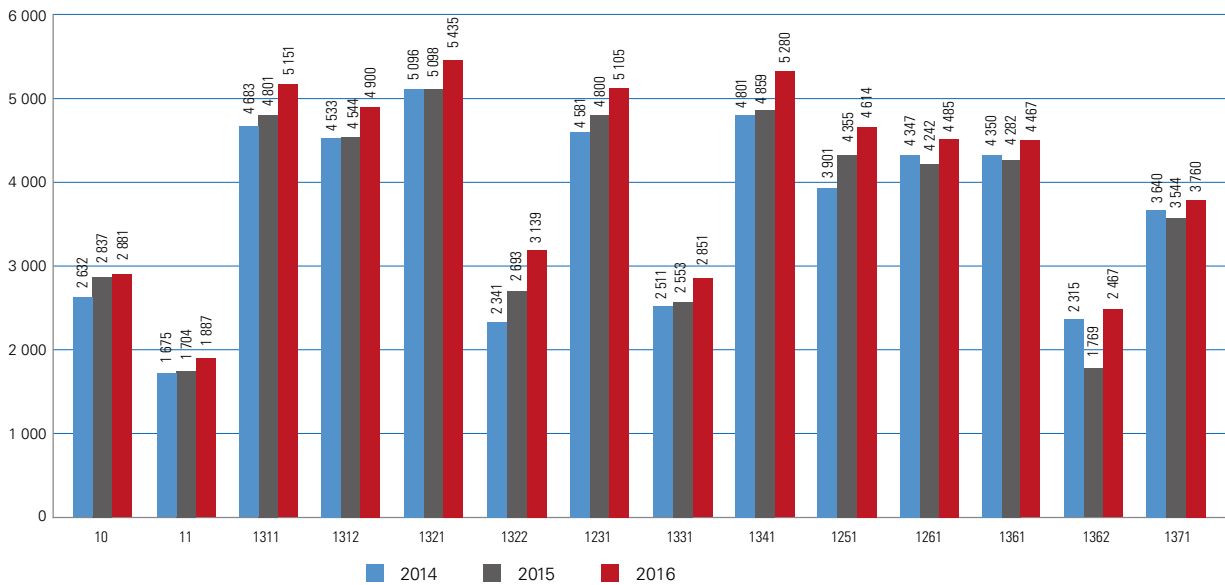
Sopimuspalokuntien tehtävät 2016

Yksikkötunnus	Pakinkylän VPK	Vanha-Käpylän VPK	Helsingin VPK	Lauttasaaren VPK	Haagan VPK	Pitäjänmäen VPK	Pukinmäen VPK	Oulunkylän VPK	Puistolän VPK	Tapanilan VPK	Malmi VPK	Laejasalon VPK	Tammisalön VPK	Marjaniemen VPK	Vuosaaren VPK	Yhteensä
RHE1395			13	18	12	10			19	19	4	8	16	21		140
RHE231			36													36
RHE2312			6													6
RHE2396			5													5
RHE241				10												10
RHE245																
RHE247																
RHE331					1											1
RHE337																
RHE341						1										1
RHE347																
RHE431		14														14
RHE437																
RHE441	16															16
RHE445																
RHE451								21								21
RHE4596								8								8
RHE531									8							8
RHE533									4							4
RHE537									1							1
RHE541						3										3
RHE547																
RHE551											8					8
RHE573																
RHE562										6						6
RHE5696																
RHE631														35		35
RHE638														1		1
RHE6396														13		13
RHE6496																
RHE641															1	1
RHE648															1	1
RHE731													26			26
RHE736													15			15
RHE7396													8			8
RHE741												11				11
RHE743												14				14
RHE747																
RHE7496												2				2
Yhteensä	16	14	60	28	13	11	3	29	32	25	12	35	65	70	2	415
RHE125	Liikennelaitoksen raivausyksikkö															167

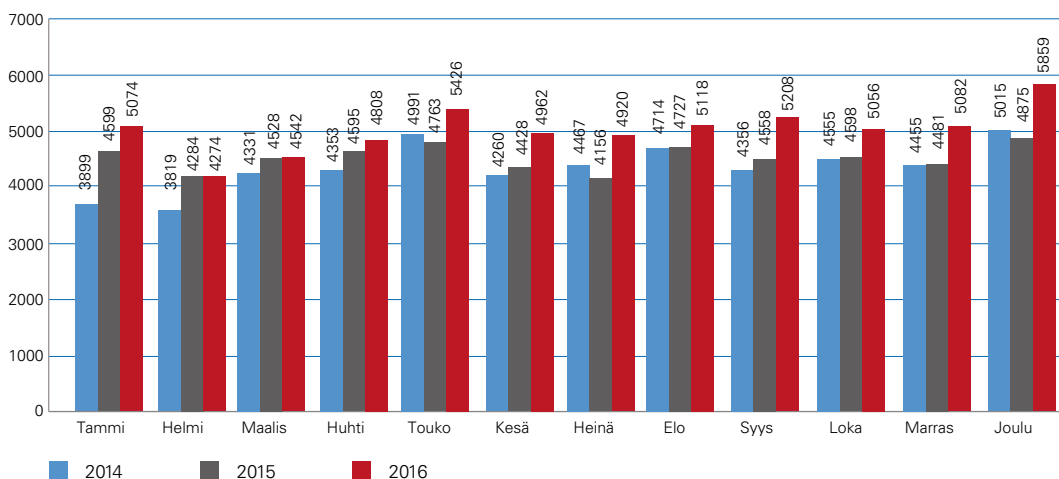
Ensihoitohälytysten kokonaismäärän kehittyminen 2000–2016

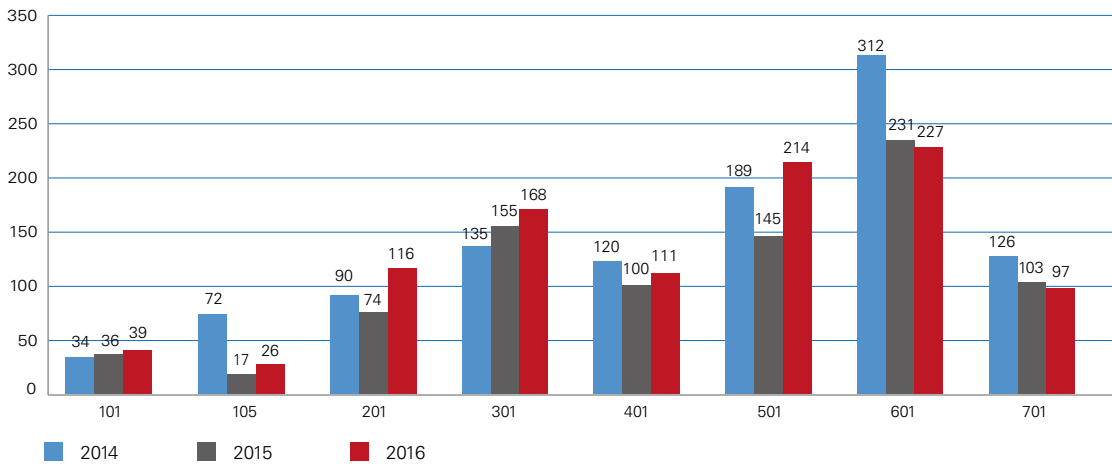
Ensihoitoyksiköiden hälytykset 2014–2016

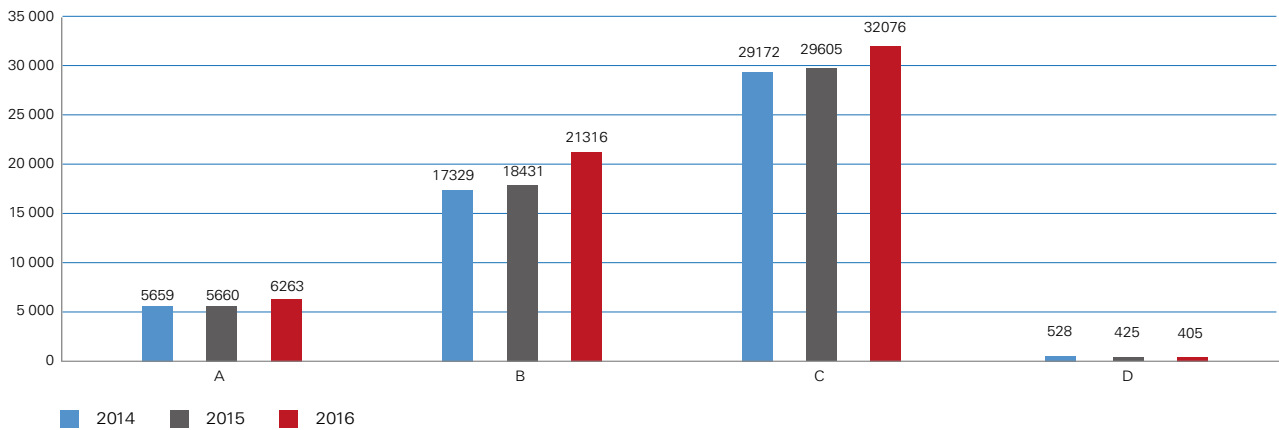
Hälytykset kuukausittain 2014–2016

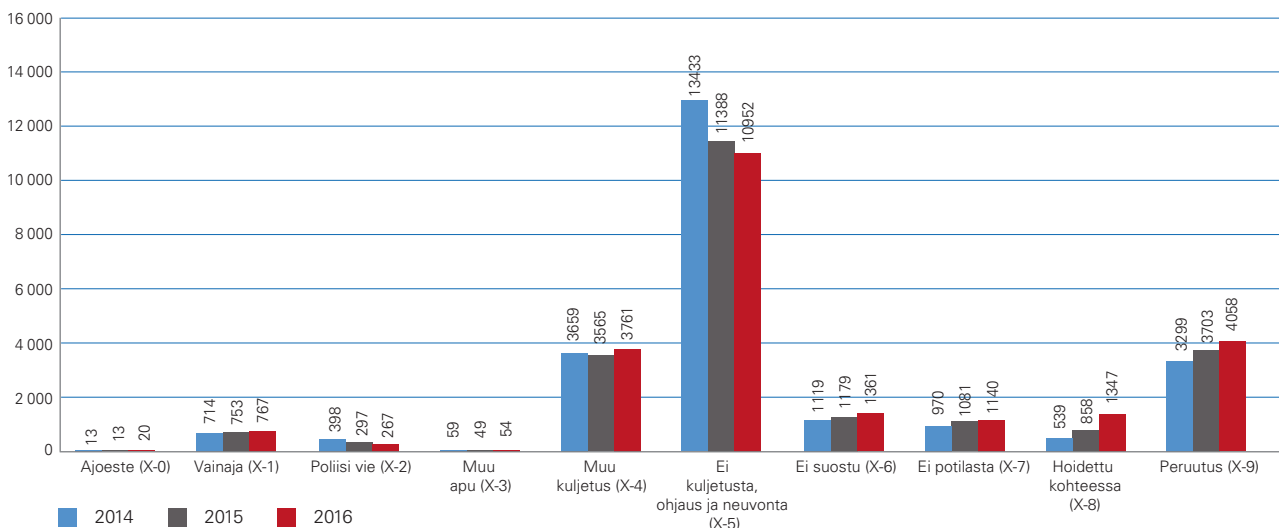
Pelastusyksiköiden ensivastetehtävät yksiköittäin viimeisen 3 vuoden ajalta

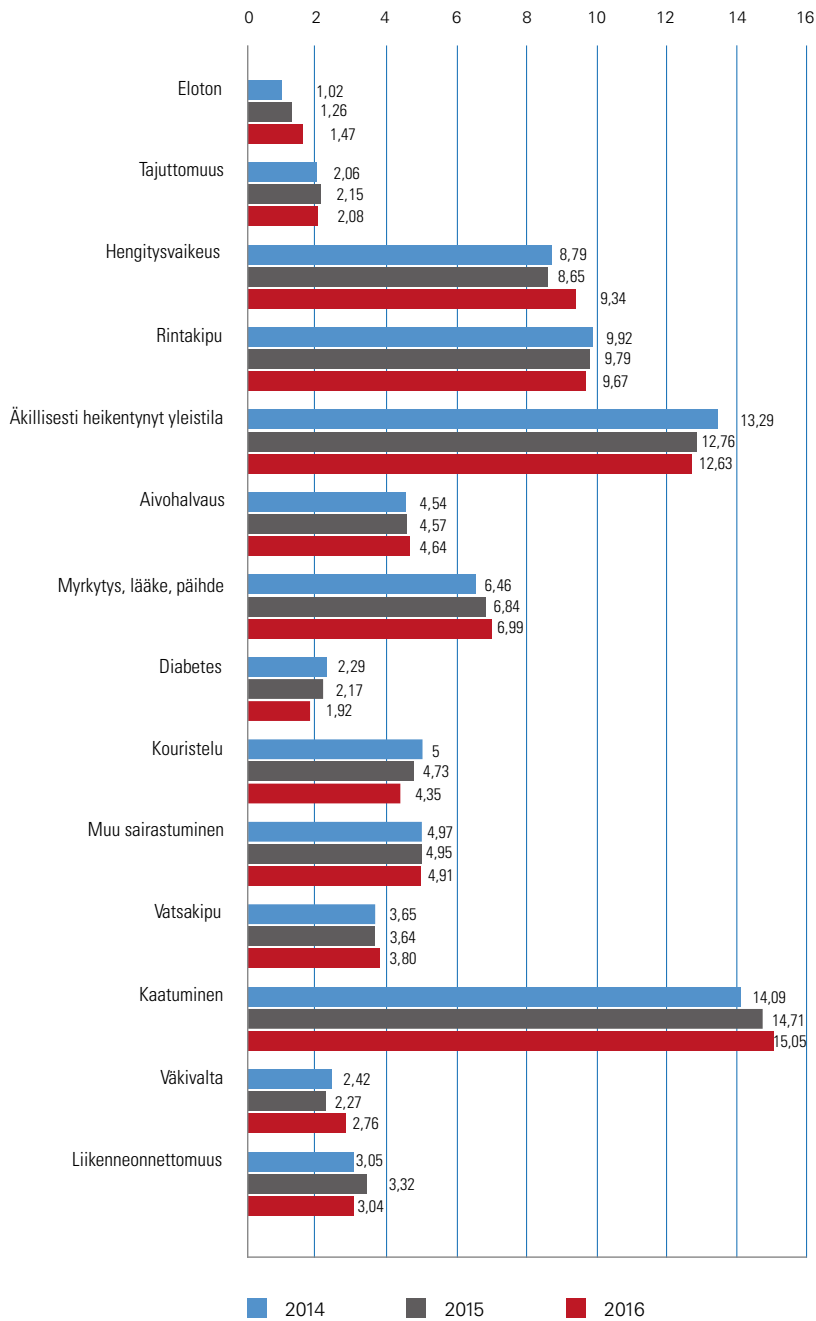
Ensihoitohälytysten jakautuminen eri kiireellisyysluokkiin

X-koodien (ei kuljetusta) jakautuminen

Ensihoitotehtävien jakautuminen tehtäväluokittain prosentteina tehtävien kokonaismäärästä viimeisen kolmen vuoden aikana

Moottoriajoneuvokalusto 2016

Ajoneuvot	Keskus- pelastus- asema/ varalla	Erottajan pelastus- asema/ Jätkäsaari/ varalla	Haagan pe- lastusase- ma/pelas- tuskoulussa ja varalla	Suomen- linnan pelastus- asema/ varalla	Käpylän pelastus- asema/ varalla	Malmin pelastus- asema/ varalla	Mellun- kylän pelastus- asema/ varalla	Herttonie- men pelas- tus- ja ym- päristönsuo- jeluasema/ varalla	Kaivopuiston meriasema/ varalla	Tukikohta, Vallin- koskentie	Yht.
Johtoautoja	5										5
Johtokeskusautoja	1										1
Pelastusautoja	1/3	1	1/4	1	1	1	1/1	1			16
Pioneeriautoja	1/1							0/1			3
Säiliöautoja	1					1		1			3
Lääkäriyksikkö	1/1										2
Ambulansseja	3/3	2/1	1/3	1	2	1+1	3/2	2			25
Puomitikasautoja	1	1	1				1/1				5
Nostolava-autoja	1										1
Kalustoautoja			-1/0			1					2
Kalustokuorma-autoja	3				1		2	1			7
Miehistöautoja	16	6	4/9		1	3	2	1			42
Miehistölinja-autoja	1										1
Huoltoautoja	5	2			1		1	1		9	19
Kurottajatrukkeja								1			1
Traktoreita	1	1	1		1		1	1			6
Moottorikelkkoja							1				1
Maastokulkuneuvoja						1					1
Öljyntorjuntaveneitä E-F-luokka				1				1	1		3
Yhteensä	48	14	26	3	7	9	16	11	1	9	144
Liikennelaitoksella kevyt raivausauto						Lisäksi Ilmailulaitoksen lentokenttäsammutusauto					

Helsingin kaupungin pelastuslaitos
PL 112, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 1651
Fax. 09 30029
helsinginpelastuslaitos@hel.fi
www.hel.fi/pel
Facebook: www.facebook.com/helsinginkaupunginpelastuslaitos
Twitter: <https://twitter.com/brankkarit>
Instagram: <https://www.instagram.com/stadinbrankkari>

Helsingfors stads Räddningsverk
PL 112, 00099 Helsingfors stad
Tel. 09 310 1651
Fax. 09 30029
helsinginpelastuslaitos@hel.fi
www.hel.fi/pel
Facebook: www.facebook.com/helsinginkaupunginpelastuslaitos
Twitter: <https://twitter.com/brankkarit>
Instagram: <https://www.instagram.com/stadinbrankkari>

Helsinki City Rescue Department
PL 112, 00099 City of Helsinki
Tel. +358 (0)9 310 1651
Fax. +358 (0)9 30029
helsinginpelastuslaitos@hel.fi
www.hel.fi/pel
Facebook: www.facebook.com/helsinginkaupunginpelastuslaitos
Twitter: <https://twitter.com/brankkarit>
Instagram: <https://www.instagram.com/stadinbrankkari>